

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Tereza Müllerová

Správní řízení v předškolním vzdělávání

Diplomová práce

Olomouc 2020

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Správní řízení v předškolním vzdělávání vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 27. března 2020

Tereza Müllerová

Ráda bych touto cestou upřímně poděkovala vedoucí své diplomové práce JUDr. Soně Pospíšilové, Ph.D. za kvalitní odborné konzultace, cenné rady, vstřícnost a časovou flexibilitu. Zároveň děkuji ředitelce Mateřské školy, Brno, Chodská 5, Mgr. Monice Malcánkové, že mi poskytla potřebné materiály, praktické informace a vše se mnou ochotně konzultovala.

Obsah

Úvod.....	6
1 Právní úprava	9
1.1 Školský zákon a správní řád	10
1.2 Jiné právní předpisy týkající se předškolního vzdělávání	14
1.3 Vnitřní předpisy mateřských škol	16
2 Ředitel mateřské školy jako správní orgán.....	20
2.1 Právní forma mateřských škol a jejich zřizovatelé	21
2.2 Právní postavení ředitele mateřské školy	23
2.3 Předpoklady pro výkon funkce ředitele mateřské školy	26
3 Správní řízení v předškolním vzdělávání	27
3.1 Rozhodování o přijetí (nepřijetí) dítěte k předškolnímu vzdělávání.....	31
3.1.1 Povinné předškolní vzdělávání.....	33
3.1.2 Povinné očkování	34
3.1.3 Spádové mateřské školy.....	35
3.1.4 Další kritéria zohledňovaná v přijímacím řízení	37
3.2 Rozhodování o ukončení individuálního vzdělávání dítěte.....	39
3.3 Rozhodování o ukončení předškolního vzdělávání dítěte	40
3.4 Rozhodování ředitele mateřské školy zřízené soukromým zřizovatelem	41
4 Správní řízení v konkrétní mateřské škole.....	43
4.1 K právním předpisům a dostupným informacím	43
4.2 K jednotlivým správním řízením	45
Závěr	50
Seznam použitých zdrojů	53
Abstrakt.....	59
Abstract.....	59
Klíčová slova.....	60

Key words	60
Příloha č. 1	61
Příloha č. 2	64
Příloha č. 3	65
Příloha č. 4	67
Příloha č. 5	68

Úvod

V 17. století patřily země Koruny české k předním zemím Evropy, co se týče úrovně vzdělávání. To se bohužel změnilo během třicetileté války a k určité nápravě došlo až v roce 1869 zavedením jednotné povinné školní docházky od šesti do čtrnácti let (zákonem č. 62/1869, ř. z., o obecných školách). Od vzniku samostatného československého státu do roku 2005, kdy nabyl účinnosti nynější školský zákon v původním znění, se právní úprava vzdělávání změnila celkem pětkrát, zejména s ohledem na momentální politickou situaci v zemi.¹

Právo na vzdělání zůstalo v českém právním řádu zachováno i po vzniku České republiky. Článek 33 Listiny základních práv a svobod jej zaručuje od roku 1993 (i přes svou změnu v roce 1998).² Kromě toho je Česká republika vázaná mezinárodněprávními dokumenty, které taktéž garantují právo na vzdělání. Právo na vzdělání náleží každému a zahrnuje všechny možné druhy vzdělávání od předškolního až po vyšší druhy vzdělání (viz např. nálezní Pl. ÚS 16/14).³

Vzdělání jako předmět ochrany a výsledek procesu vzdělávání není českým právním řádem vymezeno, bezpochyby však patří k nejdůležitějším hodnotám v životě člověka, jelikož se od něj odvíjí naše osobnost, společenské postavení, zaměstnání, orientace ve světě, ale i vyspělost a kulturní úroveň jednotlivých států. Studie prokázala, že k dosažení úspěchu významně přispívá kvalitní vzdělávání již v raném dětství. Předškolní vzdělávání dává dětem základ pro jejich další rozvoj. I přesto se na světě vzdělává jen zhruba polovina dětí ve věku od tří do šesti let. 175 milionů chlapců a dívek nemá tuto příležitost.⁴

V dnešní moderní době se tak vyspělé státy snaží přispívat k lepšímu vzdělávání v rozvojových zemích a zároveň zkvalitňovat vzdělávání na svém území. Každý demokratický právní stát má veřejný zájem na vzdělanosti společnosti, proto veřejnosprávní činnost v oblasti školství tradičně řadíme mezi základní složky veřejné správy. Veřejnosprávní regulaci školství lze považovat za nepostradatelnou součást zvláštní části správního práva, jež má hmotněprávní povahu. Normy hmotného práva zároveň souvisí s normami procesními, jelikož správní právo procesní upravuje postup orgánů při výkonu určitých činností, ale obsah

¹ SLÁDEČEK, Vladimír a kol. *Správní právo – zvláštní část*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, 496 s. 159.

² Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

³ BARTOŇ, Michal a kol. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016, s. 502-503.

⁴ United Nations Children's Fund (UNICEF). *A WORLD READY TO LEARN: Prioritizing quality early childhood education* [online]. unicef.org, 1. dubna 2019 [cit. 24. února 2020]. Dostupné na <<https://www.unicef.org/media/57926/file/A-world-ready-to-learn-advocacy-brief-2019.pdf>>.

těchto činností upravují normy hmotného práva. V užším slova smyslu lze správní právo procesní chápat přímo jako správní řízení, při kterém dochází k autoritativnímu rozhodování správních orgánů.

Předškolnímu vzdělávání by rozhodně nemělo být věnováno méně času a pozornosti oproti navazujícím typům vzdělávání, jelikož i zde správní orgány autoritativně rozhodují o právech a povinnostech osob. Při takovém rozhodování stojí fyzické osoby vůči správnímu orgánu v nerovném postavení a je v jejich zájmu, aby se předem seznámili s tím, jak samotné řízení probíhá, čím se mají řídit, co je jejich povinností a na co mají právo. To v daném případě leží zejména na zákonných zástupcích dítěte, příp. jiných zástupcích, jelikož samo dítě nemá procesní způsobilost a zpravidla neumí ani číst („nemá z toho rozum“).

Hlavním cílem mé diplomové práce je proto představit jednotlivá správní řízení v předškolním vzdělávání na území České republiky, relevantní právní úpravu a praktické dopady v konkrétní mateřské škole. Chci nabídnout ucelený přehled týkající se zejména ředitele mateřské školy, zřizovatele mateřské školy a základních institutů správního řízení. Primárně se zaměřím na mateřské školy veřejných zřizovatelů, ale pokusím se objasnit i postavení soukromých mateřských škol.

Součástí práce by měla být i analýza ředitele jako správního orgánu rozhodujícího ve správních řízeních v předškolním vzdělávání, především jeho postavení a kompetence. Teoretické poznatky bych ráda promítla do zkoumání správních řízení v Mateřské škole, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace, resp. by mělo dojít ke srovnání poskytnutých materiálů s aktuální legislativou.

V celé práci bude využita deskriptivní metoda za účelem teoretického uvedení do tématu. Při mapování relevantní právní úpravy a potřebné judikatury bude využita metoda analytická, neboť dojde k rozboru některých ustanovení a částí judikátů. Komparativní metoda se objeví při srovnání konkrétní dokumentace poskytnuté Mateřskou školou, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace a náležitostí vyžadovaných zákonem.

Za pomoci jednotlivých metod by mělo dojít k zodpovězení následujících otázek: Jak jsou správní řízení v předškolním vzdělávání v České republice legislativně zakotvena? Jak probíhají? Jaké postavení má ředitel mateřské školy? Odpovídá legislativní rámec praxi? Při zpracování práce a řešení jednotlivých otázek vyjdu ze stavu právní úpravy k 1. březnu 2020 a zaměřím se na správní řízení v předškolním vzdělávání na území České republiky.

První ze čtyř kapitol se bude zabývat právní úpravou předškolního vzdělávání různého charakteru, od ústavního zakotvení až po vnitřní předpisy. Druhá kapitola se zaměří na ředitele mateřské školy jako na správní orgán, přičemž se bude snažit objasnit jeho faktické postavení.

Třetí kapitola vymezí jednotlivá správní řízení, jejich průběh a základní instituty, s kterými se lze setkat. Účelem poslední čtvrté kapitoly bude aplikace dřívějších teoretických zjištění na správní řízení konkrétní mateřské školy, kterou je Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace, a pochopení dané problematiky optikou paní ředitelky (správního orgánu).

Součástí práce bude celkem i pět příloh, na které se v jednotlivých kapitolách odkáží, nejvíce v rámci čtvrté kapitoly. První příloha představí rozhovor s ředitelkou mateřské školy Mgr. Monikou Malcánkovou, druhá příloha uvede prostřednictvím tabulky MŠMT relevantní počty škol, tříd a dětí v jednotlivých letech a obsahem třetí až páté přílohy budou konkrétní anonymizovaná rozhodnutí.

Při zpracování mé diplomové práce využiji celou řadu odborných zdrojů. Mezi hlavní zdroje lze zařadit právní předpisy a jejich komentářovou literaturu. Také budu pracovat s relevantní judikaturou, odbornými články, statistikami a nejrůznějšími metodikami/ stanovisky – vydávanými subjekty zabývajícími se danou oblastí. Nevšedním zdrojem pro účely této práce bude můj vlastní online průzkum několika náhodných mateřských škol a jejich přijímacích kritérií, jež se promítne přímo do textu třetí kapitoly.

K dalšímu výzkumu by se dalo uvažovat o komparaci správních řízení v předškolním vzdělávání v ostatních zemích EU, příp. jiných států světa.

1 Právní úprava

Právo na vzdělání je lidské právo nezbytné pro výkon dalších lidských práv. Kvalitní vzdělávání by mělo zajišťovat rozvoj konkrétního člověka. Jedná se o účinný nástroj, jak sociálně vyloučeným dětem pomáhat z chudoby.⁵ Cílem vzdělávání v České republice je především rozvoj osobnosti člověka a získání všeobecného vzdělání.⁶

Význam práva na vzdělání lze dovodit z toho, že se objevuje v řadě mezinárodněprávních dokumentech, kterými je Česká republika vázaná. Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, chránící mimo jiné práva dětí, obsahuje právo na vzdělání v čl. 2 dodatkového protokolu.⁷ Dle judikatury ESLP se článek vztahuje na všechny typy a úrovně vzdělávání, tedy i na předškolní vzdělávání.⁸

Právo na vzdělání dětem garantuje i Úmluva o právech dítěte v čl. 28.⁹ Obdobně jako Všeobecná deklarace lidských práv uznává, že školní docházka je předpokladem pro pochopení a osvojení si lidských práv jako takových.¹⁰ V neposlední řadě se právo na vzdělání objevuje v čl. 13 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech.¹¹

V České republice zakotvuje právo na vzdělání článek 33 Listiny základních práv a svobod (LZPS), jež říká, že: „(1) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon. (2) Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách. (3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu. (4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.“¹² Ačkoliv článek výslovně nehovoří o předškolním vzdělávání, pokrývá i tento stupeň vzdělávání.¹³

⁵ UNESCO. *What you need to know about the right to education* [online]. unesco.org, 10. října 2018 [cit. 24. února 2020]. Dostupné na <<https://en.unesco.org/news/what-you-need-know-about-right-education>>.

⁶ ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Právo na vzdělání*. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 12.

⁷ Dodatkový protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod ze dne 20. března 1952 zveřejněn ve Sbírce zákonů jako Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 209/1992 Sb.

⁸ Rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Leyla Şahin proti Turecku ze dne 10. listopadu 2005, č. 44774/98

⁹ Úmluva o právech dítěte ze dne 2. září 1990 zveřejněna ve Sbírce zákonů jako Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 104/1991 Sb.

¹⁰ GOLLOB, Rolf, KRAPF, Peter, WEIDINGER, Wiltrud. *Vzdělávání v demokracii*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 20.

¹¹ Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech ze dne 23. března 1976, zveřejněn ve Sbírce zákonů pod č. 120/176 Sb.

¹² Čl. 33 Listiny

¹³ BOBEK, Michal. In WAGNEROVÁ, Eliška. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 678 (čl. 33 Listiny).

Pojem „vzdělání“ lze vyvodit z Úmluvy o boji proti diskriminaci v oblasti vzdělávání, jelikož ústavní ani zákonná právní úprava jej nevymezuje. Podle Úmluvy vzdělání představuje přístup ke vzdělání určité kvality a úrovně, jakož i podmínky přístupu ke vzdělání.¹⁴

Výrazem „každý“ má LZPS na mysli opravdu každou fyzickou osobu, nehlédě na národ, rasu či zdravotní stav. Nikdo nemůže nikomu ve vzdělání bránit, neboť si jsou všichni v tomto právu rovni.¹⁵ Každý se může práva na vzdělání dožadovat a stát je povinen mu jej poskytnout či zajistit.¹⁶ Zároveň však platí článek 41 odst. 1 LZPS, podle něhož se lze práva na vzdělání domáhat pouze v mezích zákonů, které dané právo konkretizují. Tím však nesmí být popírána povaha samotného práva nebo vytvářeny konflikty mezi právem na vzdělání a jinými mezinárodně chráněnými právy.¹⁷

Právo na vzdělání se tak dále objevuje v celé řadě právních předpisů ve formě zákonů a podzákonných právních předpisů, typicky vyhlášek. Právě prostřednictvím legislativy by měl stát garantovat rovný a spravedlivý přístup ke vzdělání.¹⁸

1.1 Školský zákon a správní řád

Základním pramenem práva v oblasti předškolního vzdělávání je zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“). Jak plyne z jeho názvu neupravuje jen předškolní vzdělávání (zpravidla pro děti od tří do šesti let), ale také navazující druhy vzdělávání a jiná vzdělávání jako např. zájmové či jazykové.¹⁹

Školským zákonem došlo k dílčí kodifikaci a zrušení řady právních předpisů upravujících správu školství, vzdělávání jako takové a jiné související otázky. Mezi zrušené právní předpisy patří zejména zákon č. 390/1991 Sb., o předškolních a školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon) a zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Všechny pozbyly účinnosti dne 31. prosince 2004.

¹⁴ PAVLÍČEK, Václav a kol. *Ústava a ústavní řád České republiky - 2. díl: Práva a svobody*. Praha: Linde Praha a.s., 1995, s. 234-235 (čl. 33 Listiny).

¹⁵ Rozsudek ESLP ve věci D. H. a ostatní proti České republice ze dne 13. listopadu 2007, č. 57325/00.

¹⁶ PAVLÍČEK: *Ústava a ústavní řád České republiky...*, s. 234-235 (čl. 33 Listiny).

¹⁷ Rozsudek ESLP ve věci Campbell a Cosans proti Spojenému království ze dne 25. února 1982, č. 7511/76 a č. 7743/76.

¹⁸ ŠIMÍČEK: *Právo na vzdělání...*, s. 9.

¹⁹ JURNÍKOVÁ, Jana a kol. *Správní právo: zvláštní část*. 6. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 137–141.

Školský zákon následně až na výjimky nabyl účinnosti dne 1. ledna 2005. Od tohoto okamžiku do března roku 2020 byl 41x novelizován, přičemž další novely se projednávají. Za jeden z důvodů častých změn bychom mohli považovat vývoj společnosti, a to jak z pohledu pedagogů, tak z pohledu rodičů či samotných dětí. Každým dnem se mění jejich chování a potřeby, které v předškolním vzdělávání určitým způsobem figurují, a na to musí zákonodárce reagovat.

Školský zákon v účinném znění čítá přes dvě stě paragrafů a skládá se z dvaceti částí.²⁰ Předškolnímu vzdělávání se věnuje část druhá, řazená za obecnými ustanoveními. Tato část zákona se skládá z pěti ustanovení, které se zabývají cíli předškolního vzdělávání, organizací, povinným předškolním vzděláváním, individuálním vzděláváním dítěte a předčasným ukončením předškolního vzdělávání. Cíle předškolního vzdělávání nacházející se v ustanovení § 33, navazují na obecná ustanovení týkající se cílů vzdělávání a představují výkladová vodítka při aplikaci následujících ustanovení o předškolním vzdělávání.²¹

Zároveň lze na předškolní vzdělávání vztáhnout další části zákona, typicky obecná ustanovení, ustanovení o přestupcích, přechodná a závěrečná ustanovení nebo specifické části, jejichž aplikaci lze dovést zejména z toho, že hovoří o dětech nebo že upravují problematiku nezbytnou pro činnost mateřské školy.

Právní úprava školské právnické osoby, kterou může být i mateřská škola, resp. její zřízení, vznik, zrušení, zánik, přeměny či jednotlivé orgány, se nachází v části dvanácté školského zákona. Podle ustanovení § 124 odst. 1 školského zákona hlavní činností školské právnické osoby je poskytování vzdělávání, což si lze vyložit jako zřízení „institucí či organizací“, které budou děti vzdělávat. Můžeme zde vidět jasné promítnutí ústavně garantovaného práva na vzdělání.

Se zřízením a vznikem, příp. zrušením a zánikem, mateřské školy souvisí školský rejstřík, upravený v následující části třinácté. Jedná se o veřejný seznam, který obsahuje jednak rejstřík škol a školských zařízení a jednak rejstřík školských právnických osob. Školská právnická osoba představuje (vedle příspěvkové organizace a několika dalších) jednu z forem možného zřízení školy a školského zařízení. Rozlišení škol a školských zařízení od školských právnických osob má svůj význam a bude mu věnována část druhé kapitoly.²²

²⁰ RIGEL, Filip. In RIGEL, Filip a kol. *Školský zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 21 (§ 1).

²¹ MORAVEC, Ondřej. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 185 (§ 33).

²² Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Vzhledem k tomu, že v praxi škol a školských zařízení probíhají určitá správní řízení, nelze opomenout právní předpis, který je ke školskému zákonu ve vztahu tzv. subsidiarity. Subsidiaritu lze chápat jako vztah dvou právních předpisů (obecného a zvláštního), kde jeden z těchto právních předpisů představuje předpis podpůrný.²³ Tímto podpůrným právním předpisem, upravujícím postupy v průběhu činnosti správních orgánů, je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Podle ustanovení § 1 odst. 2 správního řádu platí, že správní řád se použije tam, kde zvláštní zákon nestanoví jiný postup. Z toho vyplývá, že pokud školský zákon stanoví jinak než správní řád, aplikuje se školský zákon.²⁴

Toto pravidlo je dále specifikováno v ustanovení § 183 odst. 1 školského zákona, kde jmenuje případy, na které se správní řád bez dalšího nepoužije: „*Správní řád se nevztahuje na rozhodování podle § 27 odst. 1, § 74 odst. 9 písm. c), § 80a odst. 4, § 82, § 90 odst. 12, § 102 odst. 9, § 172 odst. 9 a § 176.*“ Pro úplnost odst. 2 téhož ustanovení upravuje oznamování rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání, které se uskutečňuje zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče. Rozhodnutí se tedy neoznamuje doručením stejnopisu písemného vyhotovení, jak stanoví správní řád v § 72 odst. 1.²⁵ Odst. 3, 4 a 5 ustanovení § 183 dále vymezují institut odvolání a stanoví nadřízené správní orgány ředitele školy. Odst. 6 je věnován působnosti stanovené školským zákonem, jejíž výkon se uskutečňuje formou přenesené působnosti. Závěrem odst. 7 definuje zákonného zástupce, který za dítě vůči správnímu orgánu jedná.

Ačkoliv nám školský zákon poskytuje taxativní výčet rozhodnutí, na které se správní řád nepoužije, nelze říci, že by se vždy automaticky nepoužil. Při určování možné aplikace správního řádu musíme posuzovat každý jednotlivý případ, jak ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu, tak z pohledu vrchnostenského rozhodování o právech a povinnostech jmenovitě určených osob či za pomoci § 165 odst. 2 školského zákona nebo § 24 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, jež uvádějí demonstrativní výčet rozhodování ředitele.²⁶

Z pohledu správních řízení v předškolním vzdělávání je vždy nezbytné věnovat pozornost části druhé a třetí správního řádu, které obsahují obecnou právní úpravu správního

²³ JEMELKA, Luboš. *Princip subsidiarity správního řádu*. Praha: C. H. Beck, Praha, 2013, s. 11.

²⁴ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1104.

²⁵ PUŠKINOVÁ Monika, RIGEL, Filip. *Správní řízení v praxi škol a školských zařízení*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 25–26.

²⁶ Tamtéž, s. 66–67.

řízení. Školský zákon nabízí skutečně jen základ specifický pro daná správní řízení, ale mlčí, co se týče základních institutů správního práva, jako jsou žádost, odvolání, účastníci řízení, procesní způsobilost, doručování apod. Správní řád se zároveň bezesporu použije v části čtvrté týkající se vyjádření, osvědčení, sdělení a jiných úkonů neupravených v jiné části správního řádu, které nejsou správními rozhodnutími, tedy nezakládají, nemění, ani neruší práva a povinnosti osob, ale např. určují, že určitá skutečnost nastala a trvá. Některé z těchto úkonů dokonce mohou sloužit jako podkladové materiály pro samotné rozhodnutí, typicky výzvy k doplnění určitých podání (žádostí).²⁷

V této souvislosti stojí za zmínku přechodné ustanovení § 180 správního řádu. Ustanovení řeší situace, kdy zvláštní zákony, které nabyly účinnosti před 1. lednem 2006 (před nabytím účinnosti správního řádu) – tj. i školský zákon, vylučují užití správního řádu, a to i přesto, že samy neobsahují vyčerpávající právní úpravu.²⁸ Zmiňované ustanovení proto i v takové situaci umožňuje na správní řízení i méně formální postupy vztáhnout správní řád. Úmyslem zákonodárce není měnit vztah obecného předpisu a zvláštních zákonů, nýbrž vyřešit nedostatky právních úprav, aby zbytečně nevznikaly mezery v zákonech.²⁹

Podle Nejvyššího soudu by tento problém vyřešily pozdější právní předpisy jako *lex posterior*, ale není možné vyloučit obecný správní předpis bez náhrady. „*Tak stanovil například ÚS Pl. ÚS 14/1996 (USn, sv. 6, n. č. 323; 3/1997 Sb.), podobně také ÚS Pl. ÚS 11/2000 (USn, sv. 23, n. č. 105; 322/2001 Sb.) nebo ÚS Pl. ÚS 24/2004 (USn, sv. 37, n. č. 641; 327/2005 Sb.)*.“³⁰ Nejvyšší správní soud se také konkrétně zabýval vyloučením správního řádu podle ustanovení § 183 odst. 1 školského zákona a dospěl k závěru, že i v situacích, kdy školský zákon výslovně vylučuje správní řád, je nutné jej použít, jelikož ustanovení § 180 odst. 1 správního řádu má v tomto případě přednost.³¹

Z výše uvedeného vyplývá, že správní řád jako obecný právní předpis a školský zákon jako zvláštní právní předpis jsou ve vztahu subsidiarity. Správní řád se užije tam, kde školský zákon nestanoví zvláštní postup. I zde je však možné správní řád užít, pokud právní úprava ve školském zákoně nebude dostačující (kompletní). Výjimkou nejsou ani některé případy, kdy školský zákon výslovně správní řád vylučuje. To však není případ správních řízení v předškolním vzdělávání, při kterých se se správním řádem počítá, neboť právní úprava

²⁷ Tamtéž, s. 67–68.

²⁸ PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Leges, 2017, s. 509 (§ 180).

²⁹ PUŠKINOVÁ: *Správní řízení v praxi škol...*s. 25–27.

³⁰ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád. Komentář*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 964 (§ 180).

³¹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. srpna 2014, sp. zn. 6 As 68/2012.

ve školském zákoně je pouze částečná. Ve všech případech rozhodování v předškolním vzdělávání je proto nezbytné subsidiárně použít správní řád.

Pro úplnost lze dodat, že v českém právním řádu není nemožné, aby si některá ustanovení vzájemně odporovala či se opomíjela. V tomto ohledu hrají velkou roli soudy vrcholných instancí, které svými judikaturními rozhodnutími vykládají právní normy, dotvářejí je a vyplňují mezery v právní úpravě. „*Někdy lze hovořit až o quasilegislativní činnosti soudní moci, která jinak náleží moci zákonodárné, kdy se judikatura stává pramenem práva. Judikatura již nejen pomáhá normy právních předpisů vykládat, ale čím dál tím více je i sama tvoří...*“³²

1.2 Jiné právní předpisy týkající se předškolního vzdělávání

Správní řízení v předškolním vzdělávání upravuje školský zákon a správní řád. Předškolnímu vzdělávání jako takovému, mateřským školám a činnosti ředitele se však věnuje celá řada právních předpisů různé právní síly. Pro lepší uvedení do dané problematiky následně vymezím několik relevantních právních předpisů, s kterými je rovněž možné se v průběhu jednotlivých správních řízení v předškolním vzdělávání setkat.

Na úvod je důležité představit zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, na který odkazuje sám školský zákon v ustanovení § 34 odst. 5 v rámci správního řízení o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání.³³ Tento zákon v ustanovení § 50 vyžaduje jako podmínku přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání povinné očkování, což je společensky velmi diskutované téma (blíže viz kapitoly 3.1.1 a 3.1.2).³⁴

Za další významný právní předpis, který upravuje předpoklady pro výkon pedagogického pracovníka, předpoklady pro výkon funkce ředitele školy jako správního orgánu, získávání odborné kvalifikace, pracovní dobu a pracovní poměr, lze považovat zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.³⁵ Zákon byl vytvořen v reakci na přijetí současného školského zákona, který (na rozdíl od svého předchůdce) problematiku pedagogických pracovníků neupravuje. Tato změna se promítla i do dalších právních předpisů, jako např. tehdy účinného

³² FETTER, Richard. *Judikatura a její význam pro praxi* [online]. epravo.cz, 5. března 2019 [cit. 24. února 2020]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/judikatura-a-jeji-vyznam-pro-praxi-108857.html>>.

³³ § 34 školského zákona

³⁴ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

³⁵ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákoníku práce (zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce), a to především v otázkách pracovního poměru na dobu určitou, vydávání pracovního řádu nebo volna ke studijním účelům.³⁶ Mezi hlavní účely právní úpravy pedagogických pracovníků patří zvýšení prestiže pedagogického povolání či zvýšení kvality vzdělání.

V mezích zákona, na jeho základě a k jeho provedení lze regulovat práva a povinnosti také prostřednictvím podzákonných právních předpisů.³⁷ Pravidla v nich obsažená jako obecně závazná mají stejnou právní závaznost jako pravidla obsažená v zákonech. Mezi podzákonné právní předpisy řadíme nařízení vlády, obecně závazné právní předpisy ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy, obecně závazné vyhlášky krajů a obcí k plnění jejich úkolů ve věcech samostatné působnosti, nařízení krajů a obcí k plnění jejich úkolů v přenesené působnosti.³⁸ V oblasti předškolního vzdělávání se jedná především o podzákonné právní předpisy v podobě vyhlášek ministerstev, typicky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy provádí školský zákon vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška upravuje např. podrobnosti o podmínkách provozu mateřské školy, podrobnosti o organizaci mateřské školy, rozsah povinného předškolního vzdělávání v mateřské škole, přerušeni nebo omezení provozu mateřské školy, stravování dětí, bezpečnost dětí a úplatu za předškolní vzdělávání v mateřské škole.³⁹

Vzdělávání dětí se specifickými potřebami blíže specifikuje vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, která je taktéž prováděcím právním předpisem školského zákona. Lze zde najít např. vymezení individuálního vzdělávacího plánu dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami, tzv. asistenta pedagoga nebo vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných dětí.⁴⁰

Při výkonu spisové služby se mateřská škola řídí vyhláškou Ministerstva vnitra č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, která stanoví podrobnosti výkonu spisové služby veřejnoprávními původci, zejména příjem dokumentů, jejich evidenci, tvorbu spisu, podepisování dokumentů, užívání úředních razítek apod.

³⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, č. 563/2004 Dz

³⁷ ŠÍŇ, Zbyněk. *Tvorba práva. Pravidla, metodika, technika*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 44.

³⁸ PRŮCHA, Petr. *Správní právo – obecná část*. 8. vydání. Brno: Doplněk, Plzeň: Aleš Čeněk, 2012, s. 101.

³⁹ Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁰ Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů

V neposlední řadě stojí za zmínku vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení)⁴¹, která provádí § 28 školského zákona, jež vymezuje, jakou dokumentaci jsou školy povinny podle povahy své činnosti vést.

Mohli bychom zde hovořit o celé řadě dalších právních předpisů, které více či méně upravují problematiku, která se týká mateřských škol a s kterou pracuje zejména její ředitel. Jako příklad lze na závěr uvést zákoník práce, občanský zákoník, hygienické předpisy a další.

1.3 Vnitřní předpisy mateřských škol

Vnitřní předpisy neboli interní normativní akty vydávají jednotlivé mateřské školy, aby si v mezích zákona blíže (specificky) upravily své záležitosti. Jedná se o zvláštní typ normativních aktů ve veřejné správě, jejichž podstatou je, že směřují vůči subjektům nacházejícím se ke správnímu orgánu ve vztahu služební nadřízenosti či podřízenosti, typicky pracovníkům (např. mzdový předpis).⁴² K jejich vydání není vyžadována existence zákonného zmocnění, mají abstraktní povahu a nejsou obecně závazné.⁴³

Existují však i interní předpisy (např. školní řád), které působí na osoby nenacházející se v žádném vztahu služební nadřízenosti či podřízenosti, ale pohybující se v daném prostředí – typicky v mateřské škole děti a rodiče. Vnitřní předpisy tedy mohou upravovat jednak vztahy uvnitř organizace a jednak vnější vztahy mezi mateřskou školou a osobami, které jsou s ní určitým způsobem spjaty.⁴⁴

Vnitřní předpisy mají různé označení – např. směrnice, řády, pokyny, příkazy apod. Až na výjimky neexistují obecná pravidla, jak by se měl konkrétní vnitřní předpis jmenovat. V oblasti školství se však nejčastěji setkáváme s vnitřními předpisy v podobě řádů, směrnic a pokynů.⁴⁵

Řád v mateřské škole zavádí a stabilizuje systémy vnitřního fungování, určuje organizační strukturu a obsahuje pravidla vnitřního života v mateřské škole. Důležitou roli hraje

⁴¹ Vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, ve znění pozdějších předpisů

⁴² PRŮCHA: *Správní právo – obecná část...*, s. 275.

⁴³ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo...*, s. 77.

⁴⁴ MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Školní řád a jeho význam* [online]. rizeniskoly.cz, 18. ledna 2016 [cit. 25. února 2020]. Dostupné na <<https://www.rizeniskoly.cz/cz/casopis/rizeni-skoly/skolni-rad-a-jeho-vyznam.m-2408.html>>.

⁴⁵ MIKÁČ, Jan, PUŠKINOVÁ, Monika. *Vnitřní předpisy, směrnice a řády ve školství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 3.

organizační řád upravující organizační strukturu mateřské školy.⁴⁶ Směrnice pak stanoví konkrétní postupy, které vedou zaměstnance ke splnění požadovaného cíle. Pomocí ní se konkretizují určité postupy, aby byly zaměstnancem úkony řádně provedeny, ale zároveň mu zanechávají prostor pro vlastní aktivitu. Účelem směrnice je aplikace zákonných norem do prostředí konkrétní mateřské školy. Pokyn je podle níže uvedených autorů vydáván za účelem rychlého, operativního řešení nějaké konkrétní situace. Na rozdíl od směrnice může upravovat jen určitý výsek dané problematiky a většinou je na časově omezené období, než dojde k systémovému zpracování směrnici.⁴⁷ Sládeček jej spojuje s interními individuálními akty, kdy prostřednictvím tzv. individuálních služebních pokynů dochází k regulaci vnitřních záležitostí dané organizace, přičemž tyto pokyny směřují ke konkrétní osobě či věci.⁴⁸ Jaké vnitřní předpisy je mateřská škola povinna vytvořit a jaké si může vytvořit, stanoví celá řada právních předpisů. K dnešnímu dni neexistuje žádný ucelený přehled, na základě, kterého by se mateřské školy lépe orientovaly.

Určitým vodítkem je povaha jednotlivých zákonných norem. Jestliže je konkrétní právní norma tzv. kogentní – nelze se odchýlit od její dispozice, není možná žádná specifická úprava vnitřním předpisem za účelem konkretizace daného kogentního pravidla. Naopak, pokud z textu normy vyplývá jakási možnost výběru, pravidlo je formulováno obecně, není na překážku doupřavit danou problematiku vnitřním předpisem. Samozřejmě lze najít i případy, kdy zákon výslovně určuje, jaký vnitřní předpis je škola povinna mít.

Školský zákon v § 28 odst. 1 vymezuje, jakou dokumentaci jsou školy povinny podle povahy své činnosti vést. Jedná se o: „rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku a o jeho změnách a doklady uvedené v § 147, evidenci dětí, žáků nebo studentů (školní matrika), doklady o přijímání dětí, žáků, studentů a uchazečů ke vzdělávání, o průběhu vzdělávání a jeho ukončování, vzdělávací programy podle § 4 až 6, výroční zprávy o činnosti školy, třídní knihu, která obsahuje průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu, školní řád nebo vnitřní řád, rozvrh vyučovacích hodin, záznamy z pedagogických rad, knihu úrazů a záznamy o úrazech dětí, žáků a studentů, popřípadě lékařské posudky, protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy, personální a mzdovou dokumentaci, hospodářskou dokumentaci a účetní evidenci a další dokumentaci stanovenou zvláštními právními předpisy.“⁴⁹

⁴⁶ Tamtéž

⁴⁷ Tamtéž

⁴⁸ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo...*, s. 135.

⁴⁹ § 28 odst. 1 školského zákona

„Podle povahy své činnosti“ znamená, že školy nejsou povinny vést všechny uvedené dokumenty, ale pouze ty, které odpovídají charakteru jejich činnosti.⁵⁰ Vedení povinné dokumentace zajišťuje základní přehled o dané vzdělávací instituci a usnadňuje práci kontrolním orgánům při jejich činnosti.⁵¹ Na první pohled je zřejmé, že v tomto výčtu nenajdeme pouze vnitřní předpisy jako takové, ale celou řadu dalších dokumentů souvisejících s chodem mateřské školy, např. evidenci dětí, výroční zprávy, záznamy z pedagogických rad, knihu úrazů, školní matriku atd.

Mateřská škola je povinna vést i dokumenty související s pracovněprávními vztahy svých zaměstnanců. V tomto ohledu stojí za zmínku ustanovení § 305 zákoníku práce, který upravuje podmínky vydávání vnitřních předpisů v pracovněprávních vztazích, např. stanovuje písemnou formu vnitřního předpisu, zakazuje ukládání povinností v rozporu se zákonem nebo vyžaduje po zaměstnavateli seznámit zaměstnance s vydáním či změnou vnitřního předpisu ve stanovené lhůtě.⁵²

Typickými povinnými vnitřními předpisy v rámci předškolního vzdělávání jsou školní a vnitřní řád. Rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že školní řád vydává ředitel školy, zatímco vnitřní řád vydává ředitel školského zařízení, proto v prostředí mateřské školy hovoříme o školním řádu.⁵³ V praxi se však může stát, že ředitel zastává pozici ředitele mateřské školy i školského zařízení, proto vydává oba řády.

Školní řád upravuje základní vnitřní vztahy mezi pedagogy, jinými zaměstnanci, dětmi a jejich zákonnými zástupci, dále práva a povinnosti těchto osob, odpovědnost, a také sankce pro případ porušení nějaké povinnosti. Základem pro jeho zpracování je hned několik dokumentů pokrývajících téměř celou hierarchii právních norem.

Jelikož zde hrají velkou roli zájmy dětí, je nezbytné vycházet z Deklarace práv dítěte a Listiny základních práv a svobod, jež zakotvují základní práva a svobody, do kterých nesmí být školním řádem zasazeno. Dalším podkladem je nepochybně školský zákon, když v ustanovení § 30 uvádí, co školní řád upravuje a co obsahuje. K nápomoci slouží také metodika Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vydaná dne 22. května 2015 pod názvem: „*Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu*“, čj. MSMT-10862/2015.⁵⁴

⁵⁰ PUŠKINOVÁ, Monika. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 143 (§ 28).

⁵¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), č. 561/2004 Dz

⁵² Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁵³ PUŠKINOVÁ, Monika. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 143 (§ 28).

⁵⁴ MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Školní řád a jeho význam* [online]. rizeniskoly.cz, 18. ledna 2016 [cit. 25. února 2020]. Dostupné na <<https://www.rizeniskoly.cz/cz/casopis/rizeni-skoly/skolni-rad-a-jeho-vyznam.m-2408.html>>.

Metodika není závazným předpisem na rozdíl od ostatních podkladů, ale má usnadnit proces tvorby školního řádu.⁵⁵

V neposlední řadě musí mateřská škola zpracovat tzv. provozní řád. Tato povinnost vyplývá z ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. Prostřednictvím provozních řádů dochází k úpravě prostorových podmínek zařízení, provozu ve škole a vybavení tak, aby vzhledem k době, které zde děti stráví, bylo chráněno jejich zdraví a podporován celkový rozvoj. Jelikož se velmi liší jednotlivé provozní podmínky, nelze přistoupit k užití obecně závazného právního předpisu, který by problematiku plošně upravoval.⁵⁶

⁵⁵ MSMT. *Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu* [online]. msmt.cz, 23. května 2015 [cit. 25. února 2020]. Dostupné na <http://www.msmt.cz/file/35220_1_1/>.

⁵⁶ Důvodová zpráva k návrhu zákona o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, č. 258/2000 Dz

2 Ředitel mateřské školy jako správní orgán

„Každá organizovaná činnost nutně vyžaduje, aby byla přiřazena nějakému subjektu, který se tak stane jejím nositelem a současně subjektem odpovědným za její výkon.“⁵⁷ Tak zní obecné organizační pravidlo, které lze uplatnit i v rámci veřejné správy.⁵⁸ Za subjekty veřejné správy se považuje stát a jiné subjekty, stanoví-li tak Ústava nebo zákon, např. veřejnoprávní korporace, veřejné ústavy, státní fondy apod.⁵⁹

Subjekt veřejné správy je nutné odlišovat od tzv. vykonavatele veřejné správy, který patří mezi přímé vykonavatele státní správy, nepřímé vykonavatele státní správy nebo ostatní vykonavatele veřejné správy. Všichni fakticky vykonávají veřejnou správu. Rozdíl spočívá v tom, že přímí vykonavatelé veřejné správy jako orgány státu vykonávají veřejnou správu bezprostředně jménem státu. Nepřímým vykonavatelům veřejné správy jako dalším orgánům subjektů veřejné správy (odlišných od státu) byl tento výkon propůjčen. Ostatní vykonavatelé veřejné správy vykonávají veřejnou správu v rámci své samostatné působnosti nebo zbytkové veřejné správy.⁶⁰

„Termín orgán se používá k vymezení subjektu takové činnosti, kterou je zajišťováno plnění úkolů příslušné organizace uvnitř i navenek. Pojem orgán tak charakterizuje postavení určitého organizačního útvaru ve vztahu k danému organizačnímu celku, jehož je součástí, a pro který funguje.“⁶¹ V této souvislosti lze uvést, že nelze zaměňovat orgán veřejné správy, orgán státní správy a správní orgán. Orgán veřejné správy zahrnuje jednak státní orgán (přímého vykonavatele), kterému zároveň přísluší označení orgán státní správy, a jednak orgán subjektu odlišného od státu (typicky v rámci samosprávy nebo na základě propůjčení výkonu).⁶²

Termín správní orgán nebyl do přijetí zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní a zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu moc využíván. V některých případech označoval orgán veřejné správy, v jiných případech zase orgán státní správy (správní úřad).⁶³ Správní řád podle svého ustanovení § 1 odst. 1 upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud

⁵⁷ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 96.

⁵⁸ Tamtéž

⁵⁹ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo...*, s. 252–253.

⁶⁰ Tamtéž

⁶¹ PRŮCHA: *Správní právo – obecná část...*, s. 126.

⁶² SLÁDEČEK: *Obecné správní právo...*, s.31.

⁶³ Tamtéž

vykonávají působnost v oblasti veřejné správy, čímž zavádí legislativní zkratku „správní orgán“.⁶⁴

Správní řád tak v určitém rozsahu upravuje proces všech procedurálních forem realizace veřejné správy uskutečňovaný různorodými subjekty, avšak s největším zaměřením na přípravu a vydávání rozhodnutí ve správním řízení.⁶⁵ Správní orgán podle správního řádu nejčastěji vystupuje za subjekt veřejné správy právě v rámci správního řízení a je nositelem procesních práv a povinností. Za správní orgány lze na základě výše uvedeného považovat také školy ve smyslu školského zákona (např. mateřské školy).⁶⁶

2.1 Právní forma mateřských škol a jejich zřizovatelé

Mateřskou školou nazýváme školu věnující se předškolnímu vzdělávání dětí zpravidla od tří do šesti let, jež předchází docházce na základní školu. V různých státech však panují různé přístupy, přičemž někde rozlišují mateřskou školu pro děti od tří do čtyř let (tzv. maternal school) a mateřskou školu od pěti do šesti let (tzv. kindergarten). Např. Itálie má obdobný systém jako ČR – jedna mateřská škola a na ní navazující základní.⁶⁷

Mateřská škola může být standartně zřízena jednou z právních forem uvedených v ustanovení § 8 školského zákona.⁶⁸ Podle tohoto ustanovení se školy a školská zařízení zřizují jako školské právnické osoby, jako příspěvkové organizace podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, jako jiné právnické osoby, příp. také jako státní příspěvkové organizace a organizační složky státu nebo jejich součástí podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.⁶⁹ Školský zákon tak ode dne 1. ledna 2005 rozšířil škálu možných právních forem, když zde zařadil i školskou právnickou osobu.

Školská právnická osoba představuje zvláštní právnickou osobu zakotvenou ve školském zákoně, na jejíž zřízení, vznik, přeměnu či zánik se přiměřeně užití ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, týkající se ústavů. Stejně tak hospodaření školské právnické osoby je upraveno specificky.⁷⁰ Příspěvková organizace je oproti vcelku nové školské právnické osobě zavedený institut, kterým především obce a kraje zajišťují vzdělávání

⁶⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdější předpisů

⁶⁵ PRŮCHA: *Správní řád s poznámkami...*, s. 23 (§ 1).

⁶⁶ JEMELKA: *Správní řád...*, s. 1 (§ 1).

⁶⁷ The Editors of Encyclopaedia Britannica. *Preschool education* [online]. britannica.com, 1. dubna 2016 [cit. 26. února 2020]. Dostupné na <<https://www.britannica.com/topic/preschool-education>>.

⁶⁸ JURNÍKOVÁ: *Správní právo: zvláštní část...*, s. 143.

⁶⁹ MORAVEC, Ondřej. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 53 (§ 8).

⁷⁰ JURNÍKOVÁ: *Správní právo: zvláštní část...*, s. 143.

v rámci své samostatné působnosti. Obě právní formy mají řadu společných znaků i řadu odlišností.

Mezi nejvýznamnější odlišnosti patří rozdílný způsob vzniku, neboť příspěvková organizace vzniká dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, zatímco školská právnická osoba dnem svého zápisu do školského rejstříku. Další odlišností je určení hlavní činnosti, jelikož školská právnická osoba ji má pevně danou školským zákonem a příspěvková organizace si ji vymezuje sama ve zřizovací listině. Liší se i užívání účetní osnovy, vymezení kompetencí a problematika peněžních fondů či nakládání s majetkem zřizovatele. Naopak u těchto dvou právních forem mateřských škol platí, že při své činnosti nevytvářejí zisk, zaměstnanci jsou odměňováni platem, mají stejný způsob zdanění příjmu právnických osob a finanční prostředky ze státního rozpočtu získávají bez rozdílu.⁷¹

V čele všech právních forem mateřských škol stojí ředitel. Ředitele jmenuje, odvolává a určuje jeho plat (mzdu) zřizovatel, přičemž rozlišujeme zřizovatele veřejného a soukromého (neveřejného). Veřejným zřizovatelem může být stát, jehož jménem funkci zřizovatele plní ministerstva či ostatní organizační složky státu nebo územně samosprávné celky, na které stát přenesl část pravomocí, a to prostřednictvím krajů, obcí nebo svazků obcí. Ministerstva mohou zřizovat mateřské školy jako státní příspěvkové organizace či jako organizační složky státu nebo jejich části. Územní samosprávné celky mají na výběr mezi školskou právnickou osobou a příspěvkovou organizací. Soukromým zřizovatelem pak jsou jakékoliv právnické či fyzické osoby.⁷² Pro úplnost lze uvést, že neveřejným zřizovatelem může být i registrovaná církev nebo náboženská společnost podle zvláštního právního předpisu.⁷³

Na základě vůle zřizovatele vzniká samotná mateřská škola, po jejímž vzniku by zřizovatel neměl výrazně zasahovat do její činnosti, neboť disponuje vlastní právní subjektivitou, resp. právní osobností. To neplatí u organizační složky státu, jelikož jedná jeho jménem a není vybavena právní subjektivitou.

Soukromí zřizovatelé disponují oproti veřejným zřizovatelům větší volností ohledně úpravy vnitřních poměrů a hospodaření mateřské školy. To se projevuje např. i při jmenování/odvolání ředitele, když veřejný zřizovatel musí respektovat ustanovení § 166

⁷¹ Průvodce platnou právní úpravou a metodický návod zejména pro obce a ředitele škol a školských zařízení, č. j. MSMT-6781/2019-2

⁷² POLÁKOVÁ, Hana. *Zřizovatel versus ředitel školy* [online]. rizeniskoly.cz, 11. června 2019 [cit. 26. února 2019]. Dostupné na <<https://www.rizeniskoly.cz/cz/casopis/rizeni-skoly/zrizovatel-versus-reditel-skoly.m-6159.html>>.

⁷³ Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 7 odst. 1 písm. d)

školského zákona.⁷⁴ V případě mateřských škol zřízených veřejným zřizovatelem, nefiguruje vedle ředitele žádný další orgán jako např. rada, která je naopak typická pro neveřejného zřizovatele, aby na ní mohl delegovat část svých pravomocí.⁷⁵

Vzhledem k terminologii školského zákona se rozlišuje označení ředitele školy a školského zařízení na straně jedné a ředitele školské právnické osoby, příspěvkové organizace nebo vedoucí organizační složky (její části) na straně druhé. Představitelé druhé skupiny jsou z titulu své funkce řediteli všech škol a školských zařízení, jejichž činnost daná právnická osoba, příspěvková organizace či organizační složka (její část) vykonává.⁷⁶

Zároveň také platí, že: „*Ředitel školské právnické osoby je statutárním orgánem právnické osoby, zatímco ředitel školy a školského zařízení je vykonavatelem státní správy.*“⁷⁷ Rozlišování má významný dopad zejména proto, že ředitel jako vykonavatel státní správy je povinen řídit se zásadou: svěřenou pravomoc lze vykonávat jen v mezích zákona, zatímco ředitel jako statutární orgán musí jednat v zájmu právnické osoby a dodržovat loajalitu vůči ní. Často tak musí mezi zásadami balancovat, aby udržel ideální hranici. Lze shrnout, že ředitel mateřské školy zastává celou řadu rolí a může mít různé postavení odvíjející se od právní formy mateřské školy, jejího zřizovatele i jeho povahy.⁷⁸

2.2 Právní postavení ředitele mateřské školy

Správním orgánem ve smyslu správního řádu může být i mateřská škola, jak bylo zmíněno v úvodu této kapitoly, ne však ředitel mateřské školy, a to i přesto, že jej školský zákon za správní orgán označuje.⁷⁹

Podle Nejvyššího správního soudu: „*Ačkoliv školský zákon v řadě případů stanoví přímo řediteli pravomoc k rozhodování, jedná se fakticky o stanovení působnosti školské právnické osoby prostřednictvím vymezení pravomoci jejího funkčně příslušného orgánu. To plyne především z § 7 odst. 1 školského zákona, podle něž tvoří vzdělávací soustavu školy a školská zařízení, a nikoliv jejich ředitelé (Vedral, J. K otázce, zda správním orgánem podle školského zákona je ředitel školy nebo škola jako právnická osoba. ASPI, 2011). Z tohoto pohledu lze o subjektu veřejné správy uvažovat pouze ve vztahu ke školské právnické osobě,*

⁷⁴ MORAVEC, Ondřej. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 609 (§ 130).

⁷⁵ Tamtéž

⁷⁶ § 166 školského zákona

⁷⁷ MORAVEC, Ondřej. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 717 (§ 164).

⁷⁸ PUŠKINOVÁ, Monika, *Ředitel veřejné školy – kolik "rolí hraje" a za jakých podmínek?* [online]. rizeniskoly.cz, 19. března 2013 [cit. 26. února 2020]. Dostupné na <<https://www.rizeniskoly.cz/cz/casopis/rizeni-skoly/reditel-verejne-skoly-kolik-rol-i-hraje-a-za-jakych-podminek.m-1061.html>>.

⁷⁹ PUŠKINOVÁ: *Správní řízení v praxi škol...*, s. 29.

neboť její ředitel by mohl zastávat pozici pouhého vykonavatele veřejné správy.“⁸⁰ Z toho vyplývá, že školský zákon ve svých ustanoveních zmocňuje ředitele k rozhodování o právech a povinnostech osob, takový postup má povahu správního řízení, ale jedná se o výkon působnosti mateřské školy.

Závěr, že ředitel není považován za správní orgán, má zásadní dopad i v oblasti správního soudnictví, neboť pasivní legitimace náleží mateřské škole, a nikoliv řediteli.⁸¹ Příkladem může být Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. 1 As 160/2012-41, kde v postavení žalované vystupovala mateřská škola a kde se výslovně hovoří o rozhodování mateřské školy, a nikoliv o rozhodování ředitele.⁸²

Kompetencím ředitele mateřské školy se věnuje hned několik ustanovení školského zákona, která stojí vedle sebe nebo se vzájemně doplňují. Jedná se o ustanovení § 131, § 164, § 165 a § 183. Ustanovení § 131 obecně charakterizuje ředitele školské právnické osoby jako statutárního orgánu, jeho postavení, ustanovení do funkce, problematiku zřizovatele a povinnosti vůči radě.

Základní vymezení působnosti ředitele školy a školského zařízení najdeme v ustanovení § 164, které v odstavci 1 stanoví, že ředitel školy a školského zařízení: „a) rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, pokud zákon nestanoví jinak, b) odpovídá za to, že škola a školské zařízení poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu s tímto zákonem a vzdělávacími programy uvedenými v § 3, c) odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb, d) vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti České školní inspekce a přijímá následná opatření, e) vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a pro práci školské rady, pokud se podle tohoto zákona zřizuje, f) zajišťuje, aby osoby uvedené v § 21 byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta, g) zajišťuje spolupráci při uskutečňování programů zjišťování výsledků vzdělávání vyhlášených ministerstvem, h) odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení.“⁸³

Ustanovení pohlíží na ředitele jednak jako na nositele veřejné moci, tj. autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech, a jednak jako na subjekt působící mimo vrchnostenskou správu. Oprávnění svěřená řediteli v tomto ustanovení nelze považovat za jeho subjektivní

⁸⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. července 2011, sp. zn. 1 As 53/2011.

⁸¹ MORAVEC, Ondřej. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 717 (§ 164).

⁸² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. ledna 2013, sp. zn. 1 As 160/2012.

⁸³ § 164 odst. 1 školského zákona

práva, protože se jedná o kompetence (pravomoci), které je nezbytné vykonávat na základě zákona a v jeho mezích v souladu s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.⁸⁴

Větší pozornost si zaslouží odst. 1 písm. a) hovořící o rozhodování ředitele ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, pokud zákon nestanoví jinak. Nejvyšší správní soud uvedené ustanovení (odst. 1 písm. a)) považuje za kompetenční normu, na jejímž základě může ředitel vykonávat veřejnou moc mimo rámec zvláštního ustanovení § 165 školského zákona.⁸⁵ Toto pravidlo by se však nejspíš neuplatnilo v rámci předškolního vzdělávání, jelikož rozhodovací činnost ředitele mateřské školy je značně zúžena oproti jiným typům vzdělávání ve školském zákoně (např. ředitele základní školy).

Právní úpravu postavení ředitele školy a školského zařízení dále najdeme i ve zmiňovaném zvláštním ustanovení § 165 školského zákona. Podle odst. 2 ředitel rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy. Na ředitele mateřské školy se přitom vztahuje pouze písm. b) ve spojení s § 34 a § 35 školského zákona a písm. k) ve spojení s § 34b školského zákona. Ředitel mateřské školy tak rozhoduje o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, o ukončení předškolního vzdělávání a o ukončení individuálního vzdělávání dítěte.

Ustanovení § 165 školského zákona je spojením mezi konkrétními rozhodovacími kompetencemi podle školského zákona a ustanovením § 183 odst. 1 školského zákona upravujícího procesní rámec rozhodování. Ustanovení § 165 chápe postavení ředitele ve třech směrech: „*tj. ředitele jako manažera a řídicího pracovníka, odpovědnost ředitele za hospodaření s prostředky státního rozpočtu a dále též postavení ředitele jako vykonavatele státní správy*“.⁸⁶

Ředitel mateřské školy musí plnit povinnosti uložené zřizovatelem, hospodařit s jeho finančními prostředky a podléhat jeho kontrole. Zároveň zřizovatel není oprávněn rozhodovat o právech a povinnostech jednotlivců a ovlivňovat činnost mateřské školy. V tomto ohledu by měl mít ředitel mateřské školy volnou úvahu, ovšem s předpokladem, že při výkonu státní správy nevystoupí z mezí zákona.

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že ředitel mateřské školy má dvojí postavení. Na jedné straně představuje vykonavatele státní správy a na straně druhé představuje konkrétní právnické osoby (typicky statutární orgán). V souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu však ředitel není považován za správní orgán ve smyslu správního řádu.

⁸⁴ MORAVEC, Ondřej. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 718 (§ 164).

⁸⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. května 2011, sp. zn. 2 Aps 3/2010.

⁸⁶ MORAVEC, Ondřej. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 721 (§ 165).

2.3 Předpoklady pro výkon funkce ředitele mateřské školy

Předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy upravuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPP“). Mezi tyto předpoklady podle ustanovení § 5 ZPP patří naplnění předpokladů pro výkon činnosti pedagogického pracovníka podle § 3 ZPP, dostatečná délka praxe a absolvování studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.⁸⁷

Předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka představují legitimní požadavky na osobu mající vliv na vývoj a vzdělání dítěte. Zákon zde řadí způsobilost k právním úkonům, odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost a znalost českého jazyka.

Učitel mateřské školy splní podmínku odborné kvalifikace minimálně dosaženým středoškolským vzděláním zakončeným maturitní zkouškou v oboru zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy nebo v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu vychovatelů a vykonáním jednotlivé zkoušky odpovídající profilové části maturitní zkoušky z předmětu zaměřeného na pedagogiku předškolního věku.⁸⁸ „Ředitel školy tedy musí splňovat předpoklad odborné kvalifikace stanovený pro tu pedagogickou profesi, v rámci které bude vykonávat svoji přímou pedagogickou činnost.“⁸⁹

Odborná praxe je v případě ředitele mateřské školy požadována minimálně v délce tří let. Praxe může spočívat jednak ve výkonu přímé pedagogické činnosti a jednak v činnosti vyžadující znalosti stejného nebo obdobného zaměření. Praxi lze také splnit řídicí činností nebo činnostmi zabývající se výzkumem a vývojem.⁹⁰

Ředitel mateřské školy zřízené veřejným zřizovatelem dále musí získat znalosti v oblasti řízení školství. Toho může dosáhnout dvěma způsoby. První možností je absolvování studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 4 písm. a) ZPP a druhou možností je vysokoškolské vzdělání v akreditovaném studijním programu školský management či celoživotní vzdělávání zaměřené na organizaci a řízení školství realizované vysokou školou.⁹¹

⁸⁷ VALENTA, Jiří. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. 4. vydání. Karviná: Paris, 2018, s.143-144.

⁸⁸ § 6 ZPP

⁸⁹ VALENTA: *Právní rámec řízení škol...*, s. 143.

⁹⁰ § 5 ZPP

⁹¹ Tamtéž

3 Správní řízení v předškolním vzdělávání

Správní řízení představuje postup správního orgánu za účelem vydání rozhodnutí, jímž se zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určených osob v určité věci nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že osoba práva nebo povinnosti má či nemá.⁹² Správní orgán je povinen zajistit průběh správního řízení prostřednictvím nástrojů vymezených správním řádem. Správní orgán je zejména povinen používat jednací jazyk podle ustanovení § 16 správního řádu, jednat oprávněnou osobou podle ustanovení § 15 odst. 2 správního řádu, vést spis podle ustanovení § 17 správního řádu, počítat lhůty podle ustanovení § 39 a násl. správního řádu, vést úřední desku podle ustanovení § 26 správního řádu a doručovat v souladu s ustanovením § 19 a násl. správního řádu.⁹³

Správní orgán, který rozhoduje v konkrétním případě k tomu také musí být příslušný. Obecně se rozlišuje příslušnost věcná a místní, příp. u některých správních orgánů také příslušnost funkční. Věcně příslušným správním orgánem je ten, který má v dané věci pravomoc a příslušnost, resp. orgán, který má vést správní řízení v prvním stupni. Tento orgán lze dohledat ve zvláštním právním předpise týkajícím se dané problematiky např. školském zákoně, jelikož správní řád vzhledem k rozsáhlosti veřejné správy nenabízí jednotnou úpravu. Pokud by se tak nestalo, provede řízení v prvním stupni ústřední správní úřad.

Místně příslušným správním orgánem je věcně příslušný správní orgán z hlediska své územní působnosti. Místní příslušnost určuje ustanovení § 11 správního řádu. Většinou však školy a školská zařízení nemají svůj správní obvod, a tak rozhoduje škola, o jejíž vzdělávání jde.⁹⁴ Funkční příslušnost je relevantní zejména u obcí a krajů, kde přichází v úvahu více orgánů, které by mohly rozhodovat, např. krajský úřad – odbor školství, obecní úřad, rada nebo komise, byla-li zřízena.⁹⁵

Vedle správního orgánu ve správním řízení vystupují také účastníci řízení. Společně se označují jako subjekty správního řízení nebo také jako subjekty správně-právních vztahů, jež disponují určitými procesními právy a povinnostmi.⁹⁶ Účastníkem řízení ve správním řízení v předškolním vzdělávání jsou typicky děti, nikoliv jejich rodiče, neboť podle školského zákona právo na vzdělání a školské služby náleží pouze dětem. Tím odpadá možné použití ustanovení § 27 odst. 3 správního řádu, které odkazuje v otázce účastenství právě na zvláštní právní předpis (v tomto případě školský zákon). Rodiče v rámci správního řízení

⁹² § 9 správního řádu

⁹³ PUŠKINOVÁ: *Správní řízení v praxi škol...*, s. 102.

⁹⁴ Tamtéž

⁹⁵ SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 80-81.

⁹⁶ Tamtéž, s. 76.

vystupují jako zákonní zástupci dítěte ve smyslu ustanovení § 32 odst. 1 správního řádu, což nezmění ani ustanovení § 27 odst. 1 a 2 správního řádu. Pro uplatnění § 27 odst. 1 rodiče nesplňují předpoklad písm. a), že by se na ně rozhodnutí správního orgánu vztahovalo, ani předpoklad písm. b), že se rozhoduje o jejich právech a povinnostech. Odst. 2 téhož ustanovení také nelze uplatnit, jelikož rodič nemůže být rozhodnutím přímo dotčen na svých právech a povinnostech.⁹⁷

Zastoupení zákonným zástupcem blízce souvisí s procesní způsobilostí, tj. schopností sám nabývat práva a povinnosti ve správním řízení. Fyzická osoba se až na výjimky (např. uzavřením manželství), stává procesně způsobilou zletilostí, tedy po dovršení osmnáctého roku věku.⁹⁸ Děti absolvující předškolní vzdělávání tak zcela určitě procesně způsobilé nejsou. Nejsou schopny vlastními úkony nabývat práva a povinnosti ve správním řízení, proto je nezbytné, aby byly zastoupeny. Primárně je zastupují jejich rodiče jako zákonní zástupci, avšak v případě, že dítě rodiče nemá nebo rodiče nemohou dítě zastupovat anebo není soudem jmenovaný hmotněprávní opatrovník, musí správní orgán jmenovat dítěti procesního opatrovníka podle ustanovení § 32 odst. 2 písm. a) správního řádu.⁹⁹

Správní řízení v předškolním vzdělávání lze zahájit na základě žádosti reflektující zásadu dispoziční nebo z moci úřední reflektující zásadu oficiality.¹⁰⁰ Z moci úřední se typicky zahajuje řízení o ukončení předškolního vzdělávání, zatímco žádost je předpokladem pro zahájení správního řízení o přijetí k předškolnímu vzdělávání.

Žádost je určitým typem podání, které musí splňovat zákonem stanovené náležitosti. V souladu s ustanoveními § 37 odst. 2 a § 45 odst. 1 správního řádu z ní musí být zřejmé, kdo žádost podává (kdo jej činí), které věci se týká a čeho se domáhá (co navrhuje). Také musí být v žádosti označeni známí účastníci, orgán, kterému je žádost doručována a uvedeny další náležitosti, které stanoví zákon (např. potvrzení lékaře o povinném očkování nepřímo požadované školským zákonem). Žádost musí být podepsána osobou, která ji podává, což jsou nejčastěji zákonní zástupci dítěte jakožto procesně způsobilé osoby, ale může tak učinit např. i zařízení, v němž je dítě umístěno nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí.¹⁰¹

Podle ustanovení § 37 odst. 3: *„Nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich*

⁹⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2016, sp. zn. 4 As 281/2015.

⁹⁸ HENDRYCH: *Správní právo...*, s. 374.

⁹⁹ MATES, Pavel. Zastoupení ve správním řízení. *Bulletin advokacie*, 2015, roč. 49, č. 4, s. 13-18.

¹⁰⁰ SKULOVÁ: *Správní právo procesní...*, s. 152.

¹⁰¹ PUŠKINOVÁ: *Správní řízení v praxi škol...*, s. 34-35.

*odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu.*¹⁰² Cílem tohoto ustanovení je vyvarovat se přílišnému formalismu a nadměrné přísnosti, aby byla co nejvíce naplněna zásada veřejné správy jako služby veřejnosti. Správní orgán tak vzhledem k závažnosti vad určí, zda poskytne žadateli lhůtu k nápravě nebo sám pomůže s odstraněním vad.¹⁰³ V oblasti předškolního vzdělávání častěji dochází k pomoci správním orgánem, jelikož žádosti jsou podávány během tzv. zápisu – osobně na předem určeném místě (typicky v mateřské škole).

Po zahájení konkrétního správního řízení, ať již z moci úřední nebo na základě žádosti, postupuje správní orgán v souladu s relevantní právní úpravou – efektivně a hospodárně – k samotnému rozhodnutí ve věci.

Výsledkem řízení je vydání rozhodnutí jako individuálního správního aktu, jež musí splňovat náležitosti správního rozhodnutí podle ustanovení § 68 odst. 1 správního řádu.¹⁰⁴ Mezi základní obsahové náležitosti správního rozhodnutí patří výroková část, odůvodnění a poučení účastníků. Mělo by je obsahovat každé správní rozhodnutí, existují však výjimky.¹⁰⁵ Podle ustanovení § 68 odst. 4 správního řádu: „*Odůvodnění rozhodnutí není třeba, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví.*“¹⁰⁶ Příkladem by mohla být situace, kdy je dítě bez dalšího přijato k předškolnímu vzdělávání. Podle ustanovení § 183 odst. 2 školského zákona totiž postačí rozhodnutí zveřejnit na veřejně přístupném místě jako seznam uchazečů s registračními čísly a výsledkem řízení.¹⁰⁷ Ředitel školy má povinnost doručit rozhodnutí (podle pravidel doručování ve správním řádu) pouze nepřijatým uchazečům.¹⁰⁸

Proti rozhodnutí správního orgánu může dítě skrze svého zástupce podat řádný opravný prostředek v podobě odvolání. Ačkoli tak školský zákon výslovně nestanovuje, na mnoha místech odvolání zmiňuje. Například v ustanovení § 34b odst. 5 týkající se odkladného účinku při odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte. Jedná se o typický případ situace, kdy zvláštní právní předpis neobsahuje danou úpravu a použijí se ustanovení obecného předpisu (§ 81 a násl. správního řádu). Navíc jak stanoví

¹⁰² § 37 odst. 3 správního řádu

¹⁰³ JEMELKA: *Správní řád...*, s. 233 (§ 37).

¹⁰⁴ MŠMT. *Doporučení k vydávání rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání* [online]. msmt.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/doporuceni-msmt-k-vydavani-rozhodnuti-o-prijeti-k>>.

¹⁰⁵ POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád*. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 330 (§ 68).

¹⁰⁶ § 68 odst. 4 správního řádu

¹⁰⁷ § 183 odst. 2 školského zákona

¹⁰⁸ RIGEL, Filip. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 788 (§ 183).

správní řád v ustanovení § 81 odst. 1: „Účastník může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak.“¹⁰⁹

Odvolání se podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Pokud správní orgán zjistí, že není prostor pro plné vyhovění odvolání, předloží spis odvolacímu orgánu, jímž je podle ustanovení § 89 odst. 1 správního řádu nejbližší nadřízený správní orgán. Podle ustanovení § 183 odst. 4 školského zákona zastává roli nadřízeného správního orgánu krajský úřad.

Následně pokud by účastník řízení nebyl spokojen ani s výsledkem odvolacího řízení, může se prostřednictvím správní žaloby obrátit na příslušný krajský soud a dále v případě potřeby uplatnit kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Vše se řídí ustanoveními správního řádu, neboť školský zákon neobsahuje speciální úpravu a opačný přístup by byl v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 a čl. 36 LZPS, jelikož nelze vyloučit obecný předpis, pokud zvláštní nedisponuje vlastní úpravou.¹¹⁰

Ve správním řízení v oblasti předškolního vzdělávání se také objevuje institut zpětvzetí žádosti ve smyslu ustanovení § 45 odst. 4 správního řádu. Následkem zpětvzetí je podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. a) zastavení řízení.¹¹¹ Příkladem, proč účastníci berou své žádosti zpět, jsou situace, kdy jsou děti přijaty do jedné mateřské školy, kam chtějí nastoupit a v druhé škole (kam nechtějí) ještě nebylo rozhodnuto. Zpětvzetím tak uvolní místo dalším uchazečům, kteří mají zájem o vzdělání v druhé mateřské škole a urychlí tím celý přijímací proces. Ředitel v této souvislosti vydá usnesení o zastavení řízení a nemusí vydávat rozhodnutí o přijetí/nepřijetí, které (mimo jiné) při nepřijetí dítěte obsahuje zhodnocení jednotlivých přijímacích kritérií.

V případě mateřské školy rozhoduje její ředitel, ačkoli formálně správním orgánem ve smyslu správního řádu je sama mateřská škola a nadřízeným orgánem je zmiňovaný krajský úřad – odbor školství. Nadřízenými orgány mohou být podle hierarchického uspořádání i orgány obce, to však neplatí při rozhodování podle ustanovení § 165 odst. 2 školského zákona, kde vystupuje pouze krajský úřad.¹¹²

Pro vyloučení všech pochybností se uvedená pravidla o správním orgánu (mateřské škole) a jednotlivých úkonech přiměřeně užijí na osobu ředitele mateřské školy, který ve správním řízení vystupuje, jako by správním orgánem bez dalšího byl. Rozhodování

¹⁰⁹ § 81 odst. 1 správního řádu

¹¹⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. ledna 2013, sp. zn. 1 As 160/2012.

¹¹¹ § 45 a § 66 správního řádu

¹¹² RIGEL, Filip. In RIGEL: Školský zákon..., s. 788 (§ 183).

o právech a povinnostech, vykonávané ředitelem mateřské školy, najdeme v ustanovení § 165 odst. 2 písm. b) a k) školského zákona. Jedná se o rozhodování o přijetí (nepřijetí) dítěte k předškolnímu vzdělávání, o ukončení předškolního vzdělávání a o ukončení individuálního vzdělávání dítěte.

3.1 Rozhodování o přijetí (nepřijetí) dítěte k předškolnímu vzdělávání

Rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání představuje nejčastější a nejběžnější správní řízení v rámci předškolního vzdělávání. Dalo by se říci, že se do něj zapojí každý člověk, nejčastěji jako dítě nebo rodič. O významu a kvantitě tohoto rozhodování svědčí i počet dětí, které se ve školním roce 2018/2019 účastnily předškolního vzdělávání na území České republiky. Podle Českého statistického úřadu se jedná o 363 776 dětí, což je zhruba o tisíc dětí více než v předchozím školním roce 2017/2018.¹¹³

Správní řízení o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání se zahajuje na žádost ve smyslu ustanovení § 44 a 45 správního řádu. Žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání musí splňovat náležitosti uvedené jednak v ustanovení § 45 odst. 1 a jednak v 37 odst. 2 správního řádu. Navíc je žadatel povinen připojit k žádosti potvrzení lékaře, že dítě bylo očkováno, příp. je proti nákaze imunní či se očkování nemůže podrobit z důvodu kontraindikace. Výjimku od roku 2017 tvoří děti, které se nepodrobily pravidelnému očkování, ale musí se účastnit povinné předškolní docházky (podrobněji v kapitolách 3.1.1 a 3.1.2).¹¹⁴

Podle ustanovení § 34 odst. 3 věty první: „*Ředitel mateřské školy rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout tři měsíce.*“¹¹⁵ Pravomoc rozhodnout tak školský zákon přenáší na ředitele, jako konkrétní fyzickou osobu pohybující se v prostředí mateřské školy a znající limity a potřeby daného zařízení.

Ředitel mateřské školy by měl mít při rozhodování o přijetí/nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání prostor pro vlastní uvážení a zhodnocení, zda v daném případě splňuje uchazeč předem stanovená kritéria. Ani zřizovatel dané mateřské školy nemá oprávnění zasahovat do přijímacího řízení. V praxi se však stává, že zřizovatelé stanovují přijímací kritéria plošně pro určité území. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvádí, že: „*O přijetí k předškolnímu vzdělávání však rozhoduje ředitel mateřské školy – při tomto*

¹¹³ Viz příloha č. 2

¹¹⁴ PUŠKINOVÁ: *Správní řízení v praxi škol...*, s. 75-76.

¹¹⁵ § 34 odst. 3 školského zákona

*rozhodování je nezávislý, a proto není možné, aby měla kritéria vydaná orgány zřizovatele právně závazný charakter.*¹¹⁶

V tomto ohledu nelze opomenout, že ačkoliv ředitel rozhoduje podle přijímacích kritérií, která si sám vytvořil nebo převzal od zřizovatele, stále musí vycházet z pravidel stanovených školským (či jiným) zákonem a ke všem účastníkům řízení přistupovat bez rozdílu. Je nezbytné, aby ředitel mateřské školy při svém rozhodování dodržel základní zásady správního práva, zejména zásadu zákonnosti a rovnosti. Až v případě, že některý účastník řízení (uchazeč o přijetí) nevyhovuje předem daným kritériím, může ředitel rozhodnout o jeho nepřijetí.

O nepřijetí k předškolnímu vzdělávání rozhoduje ředitel také z důvodu naplnění kapacity mateřské školy (po přezkoumání kritérií u všech žadatelů a jejich „sestupnému“ seřazení). Podle statistik Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy počet odmítnutých dětí rok od roku stoupá. Ve školním roce 2018/2019 se k předškolnímu vzdělávání na území České republiky bez ohledu na zřizovatele hlásilo 150 963 dětí a zapsaných bylo 103 181 dětí. O rok dříve bylo zapsáno 103 290 dětí z celkového počtu 148 593 dětí.¹¹⁷

Problémem je, že některé obce nezřizují další potřebná zařízení, která by sloužila potřebě místních občanů a naopak spoléhají, že budou děti z jejich obvodu přijaty do nespádových mateřských škol nebo zvolí jiný způsob předškolního vzdělávání (např. v soukromých zařízeních).¹¹⁸ Ročně tak dochází k zamítnutí zhruba 35 000 žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání v mateřských školách zřízených obcemi.¹¹⁹

Z výše uvedeného vyplývá, že ředitel mateřské školy rozhoduje o přijetí/ nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání jednak podle kritérií podzákonného charakteru (vydává sám ředitel mateřské školy) a jednak podle zákonných pravidel, mezi něž školský zákon řadí povinné předškolní vzdělávání, spádovost mateřských škol a povinné očkování.

¹¹⁶ MŠMT. *Doporučení k vydávání rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání* [online]. msmt.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/doporuceni-msmt-k-vydavani-rozhodnuti-o-prijeti-k>>.

¹¹⁷ MŠMT. *Statistická ročenka školství – Zápisy k předškolnímu vzdělávání v MŠ – počty zapisovaných dětí/dívek podle věku – podle zřizovatele a výsledku zápisu – 2017/2018 a 2018/2019* [online]. toiler.uiv.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>>.

¹¹⁸ ŠIMÍČEK: *Právo na vzdělání...*, s. 10.

¹¹⁹ MŠMT. *Statistická ročenka školství – Zápisy k předškolnímu vzdělávání v MŠ – počty zapisovaných dětí/dívek podle věku – podle zřizovatele a výsledku zápisu – 2017/2018 a 2018/2019* [online]. toiler.uiv.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>>.

3.1.1 Povinné předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je zpravidla organizováno pro děti od 3 do 6 let. Podle současné právní úpravy mají tyto děti na předškolní vzdělávání právní nárok, na rozdíl od dětí ve věku 2 let, které je možné sice přijmout, ale nemohou si přijetí nárokovat.¹²⁰ Šestileté děti následně zahajují povinnou školní docházku do prvních tříd základních škol.

Za účelem seznámení dětí se školským prostředím, ostatními dětmi a přípravou na povinnou školní docházku školský zákon ve znění do 31. prosince 2016 v ustanovení § 34 odst. 4 stanovoval, že v přijímacím řízení mají přednost děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Podle Ústavního soudu: *„Doba jednoho roku zpravidla umožňuje, aby si dítě zvyklo fungovat v relativně stabilním širším kolektivu svých vrstevníků, navyklo pravidelnému režimu navštěvování školky spojenému s několikahodinovým odloučením od rodičů, respektu k autoritě pedagogických pracovníků a částečně organizovanému vykonávání aktivit apod. Jde o dovednosti usnadňující začátky vzdělávání na základní škole.“*¹²¹

Od 1. ledna 2017 se zákonodárce rozhodl zavést povinnou docházku i v posledním roce předškolního vzdělávání. Novelou zákona č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdější předpisů, bylo odstraněno kritérium týkající se přednosti dětí v předškolním věku a nahrazeno novým zněním ustanovení § 34 odst. 1 věta druhá, jež stanoví: *„Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné, není-li dále stanoveno jinak.“*¹²²

Cílem nové právní úpravy je dle důvodové zprávy zajištění řádné přípravy pětiletých dětí na zahájení povinné školní docházky a začlenění dětí ze sociálně znevýhodněných rodin. To zákonodárce odůvodňuje zejména počtem dětí s odkladem, jež dle dostupných statistik dosahuje zhruba 20 % populačního ročníku. Tento argument si však odporuje s faktem, že většina dětí s odkladem mateřskou školu navštěvuje.

Smysluplnější důvod zavedení povinné předškolní docházky je možné spatřovat v aktuálním pro-edukativním přístupu Evropské unie. Tématu předškolního vzdělávání věnují jednotlivé státy velkou pozornost, přičemž Česká republika je vzhledem k počtu odkladů

¹²⁰ Vzhledem k novele školského zákona č. 178/2016 Sb., jež nabyde účinnosti dne 1. září 2020, se bude předškolní vzdělávání organizovat již pro děti od dvou let.

¹²¹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 30. srpna 2018, sp. zn. III. ÚS 2067/18.

¹²² § 34 odst. 1 věta druhá školského zákona

zvláštním případem oproti ostatním státům. Řada zemí OECD a EU totiž odklad vůbec neumožňuje. Evropská unie se tak snaží naplnit cíle definované v strategii Education and Training 2020, aby počet dětí starších čtyř let, účastnících se předškolního vzdělávání, dosáhl v průměru 95 %.¹²³

Ačkoliv dále důvodová zpráva uvádí, jako jednu z variant možného přístupu, že povinné předškolní vzdělávání nemá mít přednost před dalším zákonným požadavkem – povinným očkováním a v případě, že rodiče odmítají dítě očkovat, musejí zařídit náhradní způsob předškolního vzdělávání, praxe se vydala odlišnou cestou. Podle Stanoviska Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, vydaného v roce 2017, mohou být v posledním roce předškolního vzdělávání přijaty i děti bez povinného očkování.¹²⁴ V tomto duchu rozhodují i ředitelé jednotlivých mateřských škol.

3.1.2 Povinné očkování

Ředitel mateřské školy je dále podle ustanovení § 34 odst. 5 školského zákona při svém rozhodování vázán pravidlem upraveným zvláštním právním předpisem, jímž je zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně veřejného zdraví). Ustanovení § 50 tohoto zákona stanoví, že dítě lze přijmout do mateřské školy pouze, pokud se podrobilo pravidelným očkováním a má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže nechat očkovat pro trvalou kontraindikaci.¹²⁵

Zavedeným pravidlem chce zákonodárce předcházet šíření infekčních onemocnění mezi dětmi, které v prostředí mateřské školy intenzivně přicházejí do vzájemného osobního kontaktu.¹²⁶ Podle nálezu Ústavního soudu z ledna 2015 očkování chrání celou společnost a má daleko širší dopad, než se může zdát. Jednotlivci podstupují riziko, jež přináší společenský benefit vůči lidem navzájem. Čím více osob by nebylo naočkováno, tím vyšší bude riziko nákazy a možnost šíření daného onemocnění.¹²⁷ Nejvyšší správní soud pak povinné očkování klasifikoval jako objektivní podmínku, nezbytnou pro přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání. Při rozhodování ředitel zkoumá pouze to, jestli bylo dítě

¹²³ Důvodová zpráva k zákonu č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, č. 178/2016 Dz

¹²⁴ MZ, MŠMT. *Stanovisko k přijímání dětí do mateřských škol pro školní rok, který začíná 1. září 2017* [online]. khsstc.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <http://www.khsstc.cz/dokumenty/stanovisko-mz-a-msmt-k-prijimani-do-ms-pro-skolni-rok-2017-2016-4352_4352_86_1.html>.

¹²⁵ § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví

¹²⁶ Důvodová zpráva k návrhu zákona o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, č. 258/2000 Dz

¹²⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 27. ledna 2015, sp. zn. Pl. ÚS 16/14.

naočkováno, příp. zda naplňuje jednu ze dvou výjimek, které taktéž upravuje zákon o veřejném zdraví.¹²⁸

Ačkoliv zákon o ochraně veřejného zdraví ukládá povinnost očkování dětí před nástupem do mateřské školy již od svého vzniku (cca 20 let), výše uvedené závěry jsou v posledních letech stále častěji zpochybňovány a odmítány. Nepřispělo tomu ani zavedení povinné předškolní docházky, která má před očkovaním přednost. Vznikl zde paradox spočívající v tom, že dítě ve věku 4 let nemůže být přijato k předškolnímu vzdělávání, pokud nebude splňovat podmínku v ustanovení § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví, ale dítě ve věku 5 let již přijato bude, nehledě na to, zda je nebo by mělo být očkováno.

Opakovaně se v této věci angažoval i Veřejný ochránce práv, který usiloval zejména o zrušení dotčených ustanovení. Problém vidí např. i v tom, že povinnost očkování nemají zaměstnanci daného školského zařízení nebo že pokud bude přijato neočkované dítě, neohrozí ostatní naočkované děti.¹²⁹

Povinné očkování tak není neobvyklým důvodem soudních řízení vedených proti rozhodnutí o nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání. Žalobci se domnívají, že nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání kvůli nenaočkování brání uplatnění jejich ústavně garantovaného práva na vzdělání nebo např. i práva na svobodu svědomí, zakotveného v čl. 15 LZPS, jehož součástí je i tzv. výhrada svědomí, na základě, které je možné zdržet se určitého jednání.¹³⁰ Test přiměřenosti a porovnávání práv proti sobě stojících se často objevuje v rámci odůvodnění jednotlivých soudních rozhodnutí.

Ředitel mateřské školy tak v rámci přijímacího řízení provádí přezkum naplnění tohoto kritéria pouze u dětí mladších 5 let (nenacházející se v posledním roce před povinnou školní docházkou), který může být spojený s různými nepříjemnostmi, např. s kritikou a nesouhlasem rodičů, jež může vyústit právě až v řízení před soudem.

3.1.3 Spádové mateřské školy

Vedle povinného předškolního vzdělávání a povinného očkování školský zákon stanovuje další pravidlo zohledňované při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání. Nachází se v ustanovení § 34 odst. 3 věta druhá školského zákona: „*Do mateřské školy zřízené obcí*

¹²⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. září 2013, sp. zn. 3 As 68/2013.

¹²⁹ VOP. Stanovisko k návrhu na zrušení ustanovení § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a § 34 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) [online]. ochrance.cz, 19. srpna 2014 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<https://www.ochrance.cz/zvlastni-opravneni/ustavni-soud/2014-ockovani/>>.

¹³⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. února 2017, sp. zn. 3 As 13/2016, Nález Ústavního soudu ze dne 31. července 2017, sp. zn. III. ÚS 1167/17 nebo nález Ústavního soudu ze dne 22. prosince 2015, sp. zn. I. ÚS 1253/14.

*nebo svazkem obcí se přednostně přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku, pokud mají místo trvalého pobytu, v případě cizinců místo pobytu, v příslušném školském obvodu (§ 179 odst. 3) nebo jsou umístěny v tomto obvodu v dětském domově, a to do výše povoleného počtu dětí uvedeného ve školském rejstříku.*¹³¹

Citovaná právní úprava se ve školském zákoně objevila v souvislosti s novelou zavádějící povinnou předškolní docházku (č. 178/2016 Sb.), s účinností od 1. září 2017, přičemž původní novelizované znění počítalo s dosažením nejméně čtvrtého roku věku. Dne 1. září 2018 nabyla účinnosti další změna této právní normy, které již postačuje dosažení nejméně třetího roku věku. V této souvislosti nelze opomenout, že od 1. září 2020 již bude postačovat dosažení nejméně druhého roku věku. Přijímání dětí mladších tří let tak nebude výjimkou.

Účelem uvedeného ustanovení je výslovné přiznání nároku dětem splňujícím věkovou hranici na umístění do mateřské školy v obvodu, kde mají trvalý pobyt (místo pobytu/jsou umístěny), čímž školský zákon zavádí další důvod přednostního přijetí. Děti, které mají trvalý pobyt (místo pobytu/jsou umístěny) mimo obvod dané mateřské školy, budou přijaty až následně, pokud kapacita školy dovolí. Na přijetí do nespádové mateřské školy není právní nárok.¹³²

Dochází tak k zavedení školských obvodů spádových mateřských škol obdobně jako u základních škol zřizovaných obcí. Pravidlo by mělo rodině pomoci lépe skloubit pracovní a rodinný život, ačkoli obcím a jednotlivým ředitelům mateřských škol to může způsobovat zvýšenou administrativní zátěž.¹³³ Školské obvody může vymezit obec prostřednictvím obecně závazné vyhlášky s ohledem na pokrytí celého území obce, na kterém může působit i více mateřských škol.¹³⁴ Obecní úřad dále poskytuje mateřské škole (nacházející se na území dané obce) s dostatečným předstihem před termínem zápisu k předškolnímu vzdělávání seznam dětí, pro které je tato konkrétní škola spádová. Informace o dětech obec získává od Ministerstva vnitra ze základního registru obyvatel.¹³⁵

¹³¹ § 33 odst. 4 školského zákona

¹³² MŠMT. *Stanovisko ke zřizování školských obvodů pro MŠ* [online]. msmt.cz, 13. ledna 2016 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/stanovisko-msmt-ke-zrizovani-skolskych-obvodu-pro-ms>>.

¹³³ Důvodová zpráva k zákonu č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, č. 178/2016 Dz

¹³⁴ § 179 odst. 3 a § 178 odst. 2 až 4 školského zákona

¹³⁵ Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků* [online]. msmt.cz, 1. května 2018 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/soubor/metodicke-doporuceni-blue-06-2-web-pdf.aspx>>.

Pro ředitele mateřských škol to neznamená jen povinnost zohledňovat dané kritérium v rámci přijímacího řízení, ale také aktivně spolupracovat s obecními úřady při evidenci dětí a více komunikovat s orgány sociálně-právní ochrany dětí. Pokud ředitel nespádové mateřské školy přijme dítě k předškolnímu vzdělávání, má navíc povinnost o této skutečnosti informovat ředitele spádové mateřské školy.¹³⁶

3.1.4 Další kritéria zohledňovaná v přijímacím řízení

Řediteli mateřské školy při rozhodování o přijetí/nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání nepostačují pravidla uvedená v zákonné právní úpravě (školském zákoně). Vzhledem k počtu přihlašovaných jim může vyhovovat větší množství dětí, které však nelze všechny přijmout z důvodu kapacitních možností dané mateřské školy. Čistě teoreticky poslouží i v situaci, kdy se hlásí málo dětí splňujících zákonné předpoklady, ale naopak hodně např. dvouletých, nespádových. Obecně se totiž třída mateřské školy naplňuje do 24 dětí.¹³⁷

Pro tyto účely může vydávat ředitel mateřské školy „doplňující“ kritéria, zohledňovaná v rámci přijímacího řízení. Kritéria jsou všem veřejně přístupná ještě před vyhlášením zápisu do mateřské školy.¹³⁸ Každému kritériu (stejně jako těm zákonným) je přiřazena bodová hodnota, aby bylo možné sečíst získané body a seřadit děti sestupně od toho, kdo získal nejvyšší počet bodů, po toho s nejnižším počtem. Hodnocené skutečnosti se posuzují k okamžiku podání žádosti.

Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. dubna 2015: „*Stanovení kritérií pro přijetí do mateřské školy je autonomním oprávněním ředitelky mateřské školy [§ 164 odst. 1 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání], není výsledkem správního řízení, resp. rozhodováním o právech a povinnostech v oblasti státní správy (§ 165 odst. 2 zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání) a nepodléhá tedy přezkumu odvolacím orgánem, a to ani v řízení o přijetí nebo nepřijetí žadatele do mateřské školy.*“¹³⁹ Pokud tedy jednotlivá kritéria nejsou diskriminační povahy a nejsou v kolizi s některými ústavně

¹³⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, č. 178/2016 Dz

¹³⁷ § 2 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

¹³⁸ ŠTĚPÁNKOVÁ, Lucie. *Správní řízení* [online]. skolaprofi.cz, 27. března 2015 [cit. 28. února 2020].

Dostupné na <<https://www.skolaprofi.cz/33/spravni-rizeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eo4HAVsVtiwk59t8W0knBMqw9PBWuC7BmQ/?query=spisov%FD%20a%20skarta%E8n%ED%20%F8%E1d%20mate%F8sk%E9%20%B9koly&serp=1>>.

¹³⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. dubna 2015, sp. zn. 8 As 154/2014.

garantovanými právy, ani nejvyšší soudy nebudou provádět přezkum a zpochybňovat jejich zavedení.

Ačkoli se tak v praxi vždy neděje, neměla by být kritéria projednávána se zřizovatelem. Zřizovatel má své místo pouze při určování termínu a místa zápisu, jež ředitel činí podle ustanovení § 34 odst. 2 věta druhá školského zákona v dohodě s ním.¹⁴⁰ Na druhou stranu si lze představit, že pomoc zřizovatele se zpracováním jednotlivých kritérií usnadní práci ředitelům mateřských škol, kteří již tak mají na starosti řadu povinností. Sestavení vhodných kritérií, která nejsou v rozporu se zákonem, sledují legitimní cíl a nikoho přímo nediskriminují, nelze považovat za snadnou záležitost.

Kritéria mohou mít různou podobu a neexistuje žádná předloha, podle které by je měli ředitelé vydávat. Podle staršího průzkumu Veřejného ochránce práv z roku 2011 byly nejčastějšími používanými kritérii zejména, věk dítěte („čím starší, tím lepší“), zdravotní stav dítěte, vztah rodičů k obci a orgánům veřejné moci, zaměstnanost rodičů, trvalý pobyt a sourozenci dítěte, přičemž některé byly zhodnoceny jako diskriminační a některé jako nevhodné. Veřejný ochránce práv výslovně uvedl, že: „*Zdravotní postižení jako paušální důvod k odmítnutí dítěte mateřskou školkou je přímou diskriminací. Zdravotní postižení nesmí být kritériem pro rozhodování o přijetí či nepřijetí dítěte do mateřské školy.*“ nebo také, že: „*Bodové rozlišování mezi dětmi s rodičem zaměstnaným nebo na mateřské/rodičovské dovolené proto není vhodné.*“¹⁴¹ Ředitelé některých mateřských škol si neuvědomovali (někteří stále neuvědomují), že cílem docházky dítěte do mateřské školy je předškolní vzdělávání, osobní rozvoj dítěte a socializace s ostatními dětmi, a nikoliv hlídání pro úlevu rodičům. I dítě rodiče na mateřské/rodičovské dovolené má právo se předškolně vzdělávat.

V současné době, po zavedení povinné předškolní docházky a spádovosti mateřských škol, se u jednotlivých mateřských škol nejčastěji objevují kritéria týkající se věku dítěte, sourozenců a zájmu o celodenní/zkrácené vzdělávání. Kritérium věku obecně stojí na tom, že přednostně se přijímají starší uchazeči, jelikož mají blíže do začátku povinné školní docházky na základní škole a potřebují se připravit na pravidelný režim. Kritérium sourozence nejčastěji spočívá v tom, že (starší) sourozenec dítěte žádajícího o přijetí k předškolnímu vzdělávání již navštěvuje onu mateřskou školu. Je tak v zájmu obou dětí, aby nebyly rozděleny, trávil spolu čas a pomáhaly si, což je dobře uplatnitelné zejména již v dnes

¹⁴⁰ VALENTA: *Právní rámeček řízení škol...*, s. 71.

¹⁴¹ VOP. *Kritéria pro přijetí do mateřské školky se mají týkat dětí, nikoli posuzovat jejich rodiče* [online]. ochrance.cz, 16. února 2011 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2012/kriteria-pro-prijeti-do-materske-skolky-se-maji-tykat-deti-nikoli-posuzovat-jejich-rodic/>>.

rozšířených smíšených třídách. Kritérium založené na zájmu o celodenní/zkrácenou docházku cílí na to, aby byly třídy po celý den vyváženě naplněné a odpovídal tomu i počet dostupných učitelek.

Mezi pomocnými kritérii se dále objevují požadavky na určité dovednosti (např. stravování, chůze, běžné užití WC apod.) a některé mateřské školy dokonce uvádějí, že ředitel ve správním řízení přihlédne k závažné individuální situaci dítěte, pokud ji zákonný zástupce prokáže, např. rodič je samoživitel nebo u dítěte hrozí sociální vyloučení.¹⁴²

3.2 Rozhodování o ukončení individuálního vzdělávání dítěte

Individuální vzdělávání existuje od 1. ledna 2017 jako alternativní forma vzdělávání, kterou je možné využít při plnění povinného předškolního vzdělávání. Předpokladem individuálního vzdělávání je přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání do některé mateřské školy (jako v každém jiném případě). Výhodu lze spatřovat v tom, že se může jednat o kteroukoliv mateřskou školu zapsanou v rejstříku škol a školských zařízení, nehlédě na spádovost.¹⁴³

Volba individuálního vzdělávání náleží zákonnému zástupci dítěte, který je za vzdělávání dítěte odpovědný a kterému v případě, že se pro tento typ vzdělávání rozhodne, školský zákon v ustanovení § 34b ukládá několik povinností. Zákonný zástupce je povinen písemně oznámit skutečnost, že se bude dítě individuálně vzdělávat po převážnou část školního roku, příslušnému řediteli mateřské školy, a to nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku.¹⁴⁴ Zákonný zástupce je také povinen zajistit, aby se dítě účastnilo ověření úrovně osvojení očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech, které provádí mateřská škola, do níž bylo dítě k předškolnímu vzdělávání přijato. Termíny ověřování stanovuje školní řád dané mateřské školy.¹⁴⁵

Ředitel mateřské školy doporučí zákonnému zástupci vhodné oblasti vzdělávání, případně také postup při vzdělávání. V případě, že zákonný zástupce nesplní svou povinnost zajistit přítomnost dítěte u ověřování (ani v náhradním termínu), ředitel mateřské školy ukončí

¹⁴² Vlastní online průzkum náhodných 30 mateřských škol napříč Českou republikou

¹⁴³ SPLAVCOVÁ, Hana. *Metodické doporučení k průběhu individuálního vzdělávání dětí v mateřských školách a ověření dosahování očekávaných výstupů* [online]. nuv.cz, 30. října 2018 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://www.nuv.cz/file/3631/>>.

¹⁴⁴ MŠMT. *Metodické doporučení k průběhu individuálního vzdělávání dětí v mateřských školách a ověření dosahování očekávaných výstupů* [online]. msmt.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <http://www.msmt.cz/file/50179_1_1/>.

¹⁴⁵ § 34b odst. 1 věta druhá školského zákona

jeho individuální vzdělávání. Po ukončení individuálního předškolního vzdělávání již nelze opětovně k takovému vzdělávání přistoupit.¹⁴⁶

Školský zákon ukládá řediteli mateřské školy povinnost vydat rozhodnutí o ukončení individuálního vzdělávání, pokud nebude zajištěna účast při ověřování. Důvodem ukončení však v žádném případě není nedostatečnost v dosahování očekávaných výstupů. Při takovém zjištění může mateřská škola pouze doporučit ukončení individuálního vzdělávání.

Proti rozhodnutí o ukončení individuálního vzdělávání je možné se podle ustanovení § 34b odst. 5 školského zákona odvolat k nadřízenému správnímu orgánu. Odvolání však nemá odkladný účinek, takže rozhodnutí ředitele je bezodkladně účinné a dítě musí docházet do mateřské školy.¹⁴⁷

3.3 Rozhodování o ukončení předškolního vzdělávání dítěte

Ukončením předškolního vzdělávání dítěte ředitel mateřské školy významně zasahuje do ústavně garantovaného práva dítěte na vzdělání, proto je ukončení předškolního vzdělávání dítěte podrobně upraveno školským zákonem.

Ředitel mateřské školy může podle ustanovení § 35 školského zákona rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání dítěte po předchozím upozornění písemně oznámeném jeho zákonnému zástupci, jestliže: „*se dítě bez omluvy zákonného zástupce nepřetržitě neúčastní předškolního vzdělávání po dobu delší než dva týdny, zákonný zástupce závažným způsobem opakovaně narušuje provoz mateřské školy, ukončení doporučí v průběhu zkušebního pobytu dítěte lékař nebo školské poradenské zařízení, zákonný zástupce opakovaně neuhradí úplatu za vzdělávání v mateřské škole nebo úplatu za školní stravování (§ 123) ve stanoveném termínu a nedohodne s ředitelem jiný termín úhrady*“.¹⁴⁸

Jedná se o případ správního řízení, při kterém správní orgán rozhoduje z moci úřední, jež není podmíněno podáním žádosti. Záleží pouze na uvážení a vůli správního orgánu, jestli dané řízení zahájí. Správní řízení je zahájeno dnem, kdy správní orgán (ředitel mateřské školy) oznámil zahájení řízení hlavnímu účastníkovi řízení, resp. jeho procesně způsobilému zákonnému zástupci. Oznámením má správní řád na mysli doručení písemného oznámení nebo ústní prohlášení. Ustanovení § 46 odst. 1 dále uvádí, co musí takové oznámení obsahovat.¹⁴⁹

¹⁴⁶ Tamtéž

¹⁴⁷ SPLAVCOVÁ, Hana. *Metodické doporučení k průběhu individuálního vzdělávání dětí v mateřských školách a ověření dosahování očekávaných výstupů* [online]. nuv.cz, 30. října 2018 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://www.nuv.cz/file/3631/>>.

¹⁴⁸ § 35 školského zákona

¹⁴⁹ PRŮCHA: *Správní řád s poznámkami...*, s. 518 (§ 46).

Podmínkou rozhodnutí o ukončení předškolního vzdělávání je, vedle naplnění některého z výše uvedených taxativních důvodů, také předchozí upozornění písemně oznámené alespoň jednomu zákonnému zástupci dítěte. Upozornění slouží k tomu, aby rodina předem věděla o zamýšleném kroku ředitele a v některých případech napravila jednání/stav vedoucí k dané nepříznivé situaci.¹⁵⁰

Ačkoliv to ze školského zákona úplně nevyplývá, i zde se aplikuje zásada dvojinstančnosti správního řízení. Proti rozhodnutí lze podat odvolání ve smyslu ustanovení § 81 správního řádu, podle kterého se účastník může odvolat, pokud zákon nestanoví jinak, a školský zákon nestanoví jinak. Dokud rozhodnutí o ukončení předškolního vzdělávání nenabude právní moci, dítěti zůstávají vůči mateřské škole všechna práva a povinnosti.¹⁵¹

Rozhodnutí o ukončení předškolního vzdělávání se nevydává v případech např. stěhování dítěte nebo nástupu na základní školu. Povahu správního rozhodnutí tak má skutečně jen rozhodnutí v souladu s uvedeným ustanovením.¹⁵² Dodržení kogentních zákonných předpokladů se týká i ředitelů soukromých mateřských škol, neboť taktéž poskytují vzdělávání podle školského zákona.¹⁵³

3.4 Rozhodování ředitele mateřské školy zřízené soukromým zřizovatelem

Výše uvedené závěry se vztahují především k mateřským školám zřízeným veřejným zřizovatelem. Nabízí se tedy otázka, jak probíhá rozhodování ředitelů soukromých mateřských škol a jakými pravidly se ředitelé musí řídit. Podle komentářové literatury bylo úmyslem zákonodárce, aby rozhodování ředitelů neveřejných mateřských škol probíhalo mimo veřejnou správu, bez užití správního řádu. Judikатурní praxe však dospěla k jinému názoru.¹⁵⁴

Nastíněnou otázkou se v rozhodnutí ze dne 27. července 2011, týkající ho se rozhodnutí o ukončení předškolního vzdělávání, zabýval Nejvyšší správní soud. Žalovaná mateřská škola zřízená registrovanou církví (neveřejným zřizovatelem) v předmětné věci tvrdila, že se na ni nevztahuje ustanovení § 165 odst. 2 školského zákona, neboť citované ustanovení uvádí pouze ředitele školy a školského zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí

¹⁵⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), č. 561/2004 Dz

¹⁵¹ Informačně poradenské centrum pro zastupitele; Svaz měst a obcí ČR. Vyloučení žáka z mateřské školy. *SMO*, 21. ledna 2013, s. 1.

¹⁵² PUŠKINOVÁ: *Správní řízení v praxi škol...*, s. 281.

¹⁵³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. července 2011, sp. zn. 1 As 53/2011.

¹⁵⁴ RIGEL, Filip. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 788.

a neuvádí nic o řediteli školy zřízené církví nebo jiným neveřejným zřizovatelem, přičemž ke stejnému závěru pomocí argumentu *a contrario* dospěl i krajský soud.

Nejvyšší správní soud se proto podrobně zabýval výkladem předmětného ustanovení a dospěl k následujícímu: „*Obecně nelze přistoupit na názor, že uvede-li zákonodárce v určité právní úpravě, že některé druhy činností (rozhodování) se dějí v oblasti státní správy, implicitně tím říká, že jiné druhy rozhodování se v rámci státní (veřejné) správy neodehrávají. Pro úvahu o tom, zda se činnost určitého subjektu odehrává ve veřejné správě, je rozhodný charakter této samotné činnosti a jeho úprava v právních předpisech, nikoliv to, kdo tento subjekt zřídil.*“ Nejvyšší správní soud současně potvrdil, že ustanovení § 35 odst. 1 školského zákona má kogentní povahu, a tedy ani církevní mateřská škola se od něj nemůže odchýlit nebo si jej odlišně sjednat prostřednictvím smlouvy.¹⁵⁵

Navíc podle praxe lze proti rozhodnutí ředitele mateřské školy zřízené neveřejným zřizovatelem podat odvolání ke krajskému úřadu (odboru školství, mládeže a tělovýchovy) nebo v některých případech také k Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, k čemuž dospěl Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 30. ledna 2013.¹⁵⁶

Z judikatury Nejvyššího správního soudu tedy vyplývá, že rozhodnutí mateřské školy zřízené neveřejným zřizovatelem podléhá stejně jako rozhodnutí veřejné mateřské školy správnímu či soudnímu přezkumu. Nezáleží na povaze zřizovatele dané mateřské školy, ani na vlastníkově či předmětu činnosti.

Ředitelé mateřských škol zřízených soukromým zřizovatelem mají sice určitou volnost zejména v ohledu přijímání dětí, podmínek pro přijetí a chodu mateřské školy (samozřejmě v zákonných mezích), ale zároveň jsou vázáni zákonnými pravidly a principy, od kterých se nelze odchýlit, stejně jako ředitelé mateřských škol veřejných zřizovatelů. I oni při svém rozhodování vystupují vrchnostensky a rozhodují o právech a povinnostech osob (dětí). Soukromé mateřské školy jsou rovněž zřízeny za účelem plnění veřejné služby společnosti a vykonávají zcela shodnou státní správu.¹⁵⁷

¹⁵⁵ Tamtéž

¹⁵⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. ledna 2013, sp. zn. 1 As 160/2012.

¹⁵⁷ MORAVEC, Ondřej. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 186.

4 Správní řízení v konkrétní mateřské škole

Účelem mé diplomové práce nemá být jen analýza a popis správních řízení v předškolním vzdělávání, ale také seznámení se s reálným fungováním mateřské školy a rozhodováním ředitele mateřské školy v praxi. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla propojit vlastní teoretické poznatky se skutečností a zjistit, zda legislativa odpovídá praxi.

Pro tyto účely jsem oslovila ředitelku Mateřské školy, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace, Mgr. Moniku Malcánkovou, která souhlasila se spoluprací. Spolupráce probíhala jednak ve formě rozhovoru a průběžných konzultací a jednak ve formě mé osobní účasti v mateřské škole a nahlédnutí do archivu. Oběma formám spolupráce odpovídají jednotlivé přílohy, na které v rámci této kapitoly opakovaně odkazuji.¹⁵⁸ Příloha č. 1 zachycuje rozhovor s Mgr. Monikou Malcánkovou a přílohy č. 3 až 5 představují konkrétní anonymizovaná rozhodnutí.

Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace (dále jen „MŠ Chodská“) je zřízena veřejným zřizovatelem – Městskou částí Brno-Královo Pole jako příspěvková organizace. V rejstříku škol a školských zařízení je zapsána od 1. ledna 2005 a jako samostatný právní subjekt existuje od 1. července 1994.¹⁵⁹

Mezi hlavní činnosti ředitelky MŠ Chodská patří zajištění řádného provozu mateřské školy, stanovení organizace, vytvoření podmínek pro předškolní vzdělávání, vytvoření podmínek pro jednotlivé zaměstnance a zajištění bezpečnosti. Dále paní ředitelka spolupracuje se zřizovatelem, městem a jinými orgány, komunikuje se zákonnými zástupci a v neposlední řadě rozhoduje o právech a povinnostech jednotlivců v oblasti státní správy ve smyslu ustanovení § 165 odst. 2 školského zákona. Pro úplnost lze uvést, že za vše výše uvedené a za mnoho dalšího (např. hospodaření s finančními prostředky, pracovněprávní záležitosti nebo technický stav mateřské školy) nese plnou odpovědnost.

4.1 K právním předpisům a dostupným informacím

Ředitelka MŠ Chodská má celou řadu povinností a úkolů, které musí splnit. Její fungování a rozhodování zasahuje hned do několika právních odvětví, které jsou upraveny různými právními předpisy různé právní síly, zejména školským zákonem, vyhláškou o předškolním vzdělávání, správním řádem, zákonem o pedagogických pracovnících,

¹⁵⁸ Přímo v textu nebo v poznámce pod čarou – záleží na konkrétním případě

¹⁵⁹ MŠ, Brno, Chodská 5. *O nás* [online]. mschodska5.cz, nedatováno [cit. 29. února 2020]. Dostupné na <<http://www.mschodska5.cz/text/onas>>.

zákoníkem práce, zákonem o registru smluv, předpisy o bezpečnosti práce, hygienickými předpisy atd.

Ředitelka MŠ Chodská se při své práci musí orientovat ideálně ve všech relevantních právních předpisech, což je prakticky velmi náročné vzhledem k jejich množství a častým změnám. V tomto ohledu neexistuje žádná celostátní (komplexní) pomoc sloužící a priori ředitelům mateřských škol a seznámení se s aktuální právní úpravou leží čistě na každém konkrétním řediteli. Z pozice ředitelky MŠ Chodská se proto nabízí kontaktovat právní oddělení zřizovatele, příp. krajského úřadu nebo podstupovat pravidelná metodická setkání či jiná odborná školení. Dalším vodítkem může být Školský zpravodaj vydávaný zřizovatelem, který obsahuje legislativní novinky.

Obdobný problém nastává v souvislosti s vydáváním vnitřních předpisů, neboť až na výjimky opět není nikde souhrnně stanoveno, jaké konkrétní vnitřní předpisy je ředitelka povinna vydávat. Mateřská škola prostřednictvím své ředitelky vydala školní řád, provozní řád, směrnici o úplatě, organizační řád školy, směrnici o ochraně osobních údajů, směrnici o úrazech a řadu dalších. Veškeré výše uvedené informace vyplývají z rozhovoru uvedeného v příloze č. 1.

Co se týče kritérií zohledňovaných v rámci přijímacího řízení, jejichž vydávání taktéž není nikde výslovně zakotveno, ředitelka MŠ Chodská přebírá kritéria vydávaná Magistrátem města Brna.¹⁶⁰ Magistrát města Brna totiž zpracoval jednotná přijímací kritéria pro všechny mateřské školy nacházející se v Brně, jejichž sestavení probíhalo ve spolupráci s jednotlivými řediteli mateřských škol a jejichž nastavení se každoročně reviduje za účelem zjištění případné potřeby jejich aktualizace. Přijímací kritéria se zveřejňují na webových stránkách www.zapisdoms.brno.cz, kde je také možné získat přihlášku k předškolnímu vzdělávání (resp. žádost podle terminologie správního řádu).¹⁶¹

Kritéria jsou rozdělena do dvou základních skupin podle toho, zda má dítě trvalý pobyt v obvodu Mateřské školy, Brno, Chodská 5 či nikoliv. Děti s trvalým pobytem v daném obvodu (tzv. spádové děti) jsou dále řazeny podle věku, příp. podle celodenní/polodenní docházky. Čím je dítě starší, tím dostane více bodů a zároveň má přednost celodenní docházka. Nespádové děti jsou řazeny podle věku (opět čím blíže povinné školní docházce, tím lépe), podle trvalého pobytu v závislosti na poloze v městě Brně, podle docházky

¹⁶⁰ MŠ, Brno, Chodská 5. *Přijímací řízení do Mateřské školy, Brno, Chodská 5 pro školní rok 2020/2021* [online]. mschodska5.cz, nedatováno [cit. 29. února 2020]. Dostupné na <<http://www.mschodska5.cz/text/prihlaska>>.

¹⁶¹ Magistrát města Brna, Oddělení Odboru školství, mládeže a tělovýchovy. *Kritéria řízení* [online]. zapisdoms.brno.cz, nedatováno [cit. 29. února 2020]. Dostupné na <<https://zapisdoms.brno.cz/kriteria-rizeni>>.

(celodenní má přednost před polodenní) a podle sourozence navštěvujícího tutéž školu. Následně v případě bodové shody u nespádových dětí rozhoduje stáří v rozdílu dní.¹⁶² Smyslem jednotných kritérií na území města Brna má být usnadnění práce ředitelům mateřských škol a zajištění rovného přístupu všech dětí k předškolnímu vzdělávání v rámci města Brna. Cílem společného nastavení je také minimalizovat případné spory.

I když je zřejmé, že tak není zachována nezávislost ředitelky ve vztahu ke zřizovateli, jak požaduje výše uvedená odborná literatura, příp. samotné MŠMT, lze konstatovat v souladu s přílohou č. 1, že se vztah ředitelky a zřizovatele nemění a sama ředitelka MŠ Chodská kooperaci se zřizovatelem vítá. Nastavení jednotných kritérií se v praxi MŠ Chodská osvědčilo, což dovozují i ze zanedbatelného množství podávaných odvolání a zamítavých rozhodnutí krajského úřadu v odvolacích řízeních.

4.2 K jednotlivým správním řízením

Ředitelka MŠ Chodská se orientuje ve všech typech správních řízení, v rámci, kterých by podle školského zákona měla rozhodovat. To vyplývá zejména z naší vzájemné komunikace a rozhovoru v příloze č. 1. Konkrétně se jedná o rozhodnutí o přijetí (nepřijetí) dítěte k předškolnímu vzdělávání, o ukončení předškolního vzdělávání a o ukončení individuálního vzdělávání dítěte.

Jak lze předpokládat, největší počet rozhodnutí, která vydala, se týká přijetí (nepřijetí) dítěte k předškolnímu vzdělávání, kterému předchází přijímací řízení mající povahu správního řízení. Správní řízení o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání se v daném případě zahajuje na žádost (prostřednictvím přihlášky), kterou žadatel musí doručit v předem uvedených dnech a čase do MŠ Chodská. Žádost o přijetí (neboli přihláška) musí být vyplněná bez vad a splňovat všechny stanovené náležitosti, jinak v případě nesjednání nápravy, ať již za pomoci ředitelky nebo v poskytnuté lhůtě, bude správní řízení zastaveno.

Žádost o přijetí je možné získat několika způsoby, buď skrze zmiňovanou webovou stránku, kde je dostupná ke stažení, nebo vyzvednutím v MŠ Chodská či na Odboru školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Brna. Nelze ji sepsat na vlastní čistý papír nebo obdobnou formou, ale vyžaduje se vyplnění k tomu předtištěného formuláře.¹⁶³ Žádost je zároveň součástí této práce jako příloha č. 3, a to pro účely následující analýzy.

¹⁶² Tamtéž

¹⁶³ Magistrát města Brna, Oddělení Odboru školství, mládeže a tělovýchovy. *Přijímací řízení 2020* [online]. zapsidoms.brno.cz, nedatováno [cit. 29. února 2020]. Dostupné na <<https://zapsidoms.brno.cz/prijimaci-rizeni>>.

Žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání poskytnutá ředitelkou MŠ Chodská obsahuje v pravém horním rohu jedinečné identifikační číslo spjaté s žádostí a identifikační údaje dítěte ve smyslu § 37 odst. 2 správního řádu (jméno, příjmení, trvalý pobyt, datum narození, občanství, místo narození a pohlaví), přičemž místo narození a pohlaví jsou zde sice nad rámec uvedeného ustanovení, ale mají své opodstatnění. Místo narození se zjišťuje pro účely vedení školní matriky podle ustanovení § 28 odst. 2 školského zákona a pohlaví má spíše praktické dopady při následném rozdělování dětí do tříd, jelikož v dnešní době jsou přijímány i děti s cizími jmény, z kterých se těžko odhaduje, zda se jedná o dívku nebo chlapce.

Žádost dále obsahuje identifikační údaje zákonných zástupců včetně informace, který z nich bude vyřizovat záležitosti přijetí dítěte, údaj o tom, zda mateřskou školu navštěvuje i nějaký sourozenec (či v daném školním roce bude), neboť účast sourozence patří mezi přijímací kritéria a může hrát při rozhodování roli, a vyjádření dětského lékaře v souladu s ustanovením § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví. Součástí žádosti je i místo pro uvedení informace, zda má dítě absolvovat celodenní či polodenní pobyt. Přílohou žádosti mateřská škola splňuje informační povinnost podle čl. 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady EU ze dne 27. dubna 2016 o ochraně osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, GDPR).¹⁶⁴

Vyplněnou žádost spolu s rodným listem dítěte, občanským průkazem zákonného zástupce a případnými dalšími doklady je potřeba doložit do mateřské školy v uvedeném termínu, tj. v rámci tzv. zápisu, jelikož až osobním doručením žádosti včetně požadovaných listin je zahájeno správní řízení o přijetí dítěte.

O žádosti k přijetí rozhoduje ředitelka MŠ Chodská zpravidla dvěma formami (k nahlédnutí v příloze č. 4 a 5). První z nich je usnesení o zastavení správního řízení jako reakce na zpětvzetí žádosti o přijetí. Usnesení se skládá z identifikace řízení, účastníků, krátkého odůvodnění ohledně zpětvzetí a poučení o možnosti podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení.¹⁶⁵ Druhou formou je rozhodnutí, které ředitelka MŠ Chodská vydává při konečném rozhodování o merituu věci, tedy o přijetí či nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání. Rozhodnutí o nepřijetí obsahuje, ve srovnání s usnesením o zastavení řízení a rozhodnutím o přijetí, rozsáhlé odůvodnění, v jehož rámci ředitelka MŠ Chodská podrobně

¹⁶⁴ Viz příloha č. 3

¹⁶⁵ Viz příloha č. 4

rozebírá jednotlivá kritéria a předpoklady pro přijetí.¹⁶⁶ Všechny typy výše uvedených rozhodnutí, vyjma rozhodnutí o přijetí, doručuje ředitelka MŠ Chodská zákonnému zástupci dítěte uvedenému na přihlášce.

V tomto ohledu stojí za zmínku speciální právní úprava v ustanovení § 183 odst. 2 školského zákona, která se zde dostala novelou provedenou zákonem č. 472/2011 Sb. „*Podle odstavce 2 se rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádosti o přijetí ke vzdělávání, oznamují zveřejněním uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče...Ředitel školy odesílá písemné rozhodnutí pouze nepřijatým uchazečům, což vyžaduje ochrana jejich práv, neboť tyto uchazeči mohou proti rozhodnutí dále brojit.*“¹⁶⁷

Z citovaného komentáře k ustanovení § 183 odst. 2 školského zákona vyplývá, že přijatým dětem se nemusí doručovat písemné rozhodnutí, ačkoliv i ony mají právo se odvolat, pokud zákon nestanoví jinak. Právo se odvolat tím však není dotčeno a lhůta pro podání odvolání začne běžet od samotného oznámení (v souladu s ustanovením § 83 odst. 1 správního řádu), tj. zveřejněním seznamu přijímaných dětí na úřední desce mateřské školy. Ředitelka MŠ Chodská tak rozhodnutí o přijetí pouze zpracovává a zakládá do spisu, příp. účastníkům poskytne kopii, pokud o ni projeví zájem.

V rámci přijímacího řízení ředitelka MŠ Chodská informuje zákonné zástupce dítěte, že pokud již vědí, že jsou přijati do některé mateřské školy, kam chtějí primárně nastoupit, mohou vzít žádost o přijetí do ostatních mateřských škol zpět a řízení se zastaví. Zpětvzetí tak podstatně ušetří práci jednotlivých ředitelů, jelikož (pokud je uplatněno včas) nemusí ostatní ředitelé zkoumat daná kritéria a rozsáhle odůvodňovat rozhodnutí o přijetí/nepřijetí. Zároveň se uvolní místo dalším zájemcům.¹⁶⁸

Při rozhodování o přijetí/nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání se také vyžaduje kooperace mezi Magistrátem města Brna a ostatními mateřskými školami (zejména z důvodu spádovosti). Magistrát města Brna každoročně poskytuje prostřednictvím zavedeného portálu ředitelce MŠ Chodská před počátkem období pro odevzdávání žádostí (tzv. zápisem) seznam dětí, které dosáhly třetího roku věku a které podle trvalého pobytu spadají pod Mateřskou školu, Brno, Chodská 5.

V případě, že některé z těchto dětí, které má v předmětném školním roce absolvovat povinnou předškolní docházku, nepodá žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání do spádové mateřské školy, je povinností ředitelky MŠ Chodská podle ustanovení § 73 zákona

¹⁶⁶ Viz příloha č. 5

¹⁶⁷ RIGEL, Filip. In RIGEL: *Školský zákon...*, s. 788 (§ 183).

¹⁶⁸ Viz příloha č. 1

č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů a ustanovení § 182a odst. 1 písm. a) bod 1 a 2 školského zákona oznámit tuto skutečnost Městskému úřadu Brno – Královo Pole k prošetření, jelikož by mohlo dojít ke spáchání přestupku nepřihlášení dítěte k povinnému předškolnímu vzdělávání.¹⁶⁹

Pokud by však existovala nespádová mateřská škola, která přijala dítě k předškolnímu vzdělávání, ničemu to nebrání, jen musí ředitel nespádové mateřské školy oznámit přijetí ředitelce spádové MŠ Chodská. Ředitelka MŠ Chodská také oznamuje přijetí nespádových dětí ředitelům spádových mateřských škol. Vzájemná komunikace je velmi důležitá a pokud k oznámení nedojde, nezbyvá nic jiného než užít postup dle předchozího odstavce, jelikož nelze nijak dohledat případné přijetí v jiné mateřské škole či obdobném zařízení. Neexistuje nějaký celostátní přehled.

Dále se ředitelka MŠ Chodská při své praxi setkala i s rozhodováním o ukončení předškolního vzdělávání. Důvodem uvedeného rozhodnutí bylo opakované neuhrazení úplaty za vzdělání a stravování podle ustanovení § 35 odst. 1 písm. d) správního řádu. Před vydáním rozhodnutí ředitelka MŠ Chodská několikrát vyzývala zákonné zástupce dítěte ke sjednání nápravy, ale bez odezvy. Dítě dokonce do mateřské školy ani nedocházelo z důvodu stěhování a přijetí v jiné mateřské škole, to však zákonní zástupci řádně neoznámili. Docházelo tak ke zbytečnému nárůstu nedoplatků, které by ani nemusely vzniknout, kdyby zákonní zástupci včas oznámili plánované stěhování a došlo k ukončení vzdělávání z tohoto důvodu (tedy mimo rámec § 35 školského zákona).¹⁷⁰ Zmiňované rozhodnutí o ukončení předškolního vzdělávání vydala ředitelka MŠ Chodská ve formě rozhodnutí a obsahovalo všechny zákonem stanovené náležitosti. Součástí bylo obsáhlé odůvodnění a shrnutí skutkového stavu, aby bylo zejména patrné, že došlo k předchozímu písemnému oznámení.¹⁷¹

O ukončení individuálního vzdělávání dítěte ředitelka MŠ Chodská nikdy nerozhodovala, ačkoliv se v tomto školním roce individuálně vzdělávají dvě děti a v minulých letech v průměru jedno dítě. K tomuto rozhodnutí nikdy neměla důvod, jelikož rodiče vždy zajistili účast dítěte na ověření. Zároveň ředitelka MŠ Chodská souhlasí s nastavením, že k ukončování individuálního vzdělávání nedochází z důvodu nevhodného či nedostatečného vzdělávání. Za vzdělání dítěte a připravenost na povinnou školní docházku na základní škole by měli odpovídat zákonní zástupci dítěte, kteří se pro daný způsob vzdělávání rozhodnou.

¹⁶⁹ Uvedená informace byla získána nahlédnutím do archivu MŠ Chodská

¹⁷⁰ Viz příloha č. 1

¹⁷¹ Uvedená informace byla získána nahlédnutím do archivu MŠ Chodská

Jak dále vyšlo najevo z rozhovoru uvedeného v příloze č. 1, o odvoláních proti rozhodnutím ředitelky MŠ Chodská v širším slova smyslu (rozhodnutím i usnesením) rozhoduje Krajský úřad Jihomoravského kraje, přičemž v rámci osmiletého působení ředitelky v MŠ Chodská byla všechna odvolání zamítnuta jako nedůvodná. Během posledních dvou let navíc nedošlo k podání žádného odvolání. Důvodem jsou zejména vhodně nastavená přijímací kritéria a postupování ředitelky v souladu s platnou právní úpravou.

Závěr

Primárním cílem mé diplomové práce bylo prozkoumat správní řízení v předškolním vzdělávání na území České republiky a vytvořit ucelený přehled, který může v budoucnu pomoci osobám, pohybujícím se v této oblasti, k lepší orientaci a k lepšímu pochopení práce ředitele mateřské školy. Zabývala jsem se všemi výzkumnými otázkami.

Relevantní právní úpravě tvořící základ samotné práce věnuji více prostoru, než jsem zamýšlela před samotným zpracováním. Důvod lze spatřovat zejména v tom, že při identifikaci právní úpravy správního řízení v předškolním vzdělávání bylo nezbytné seznámit se s více právními předpisy než správním řádem a školským zákonem, a to i přesto, že se týkají jiných otázek než samotného správního řízení. Bylo to také vhodné pro lepší pochopení práce ředitele mateřské školy, který se v jednotlivých předpisech musí orientovat či je sám tvořit. V této souvislosti narážím na problém ohledně přehlednosti právní úpravy v oblasti předškolního vzdělávání.

Školský zákon jako zvláštní právní předpis sice věnuje předškolnímu vzdělávání část druhou, ale v jeho dalších částech není vždy zřejmé, zda se dané ustanovení týká i předškolního vzdělávání, resp. mateřských škol, či nikoliv. Z části druhé, která obsahuje zásadní ustanovení k správnímu řízení v předškolním vzdělávání pak nelze např. dovodit, jestli má přednost povinné očkování nebo povinná docházka v posledním roce a jak tento rozpor řešit. Za složitější považuji i vztah školského zákona k obecnému předpisu – správnímu řádu, k čemuž se v minulosti vyjadřoval i Nejvyšší správní soud.

V kapitole týkající se ředitele mateřské školy jako správního orgánu docházím k závěru, že ředitel mateřské školy není správním orgánem, ačkoliv mu školský zákon v řadě případů stanoví rozhodovací pravomoc. Podle Nejvyššího správního soudu zastává ředitel pozici vykonavatele veřejné správy. Fakticky dochází ke stanovení pravomoci přímo mateřské škole. To je také důvod, proč se na jednotlivých rozhodnutích ředitelky MŠ, Brno, Chodská 5 objevuje, že: „*ředitelka mateřské školy, jejíž činnost vykonává Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace, rozhodla...*“.¹⁷²

Jednotlivá správní řízení reprezentovaná řízením o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, o ukončení předškolního vzdělávání dítěte a ukončením individuálního vzdělávání dítěte upravuje školský zákon několika ustanoveními § 34 - § 35 školského zákona. Ustanovení upravují specifika jednotlivých správních řízení v této oblasti, přičemž obecně se užije právní úprava ve správním řádu jako obecném předpisu.

¹⁷² Viz příloha č. 4 a 5

V rámci rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání bylo žádoucí vypořádat se s jednotlivými předpoklady přijetí stanovenými školským zákonem a následně kritérii vydávanými ředitelem konkrétních mateřských škol. Analýza zákonných předpokladů (povinné docházky, očkování, spádovosti) ukázala, že školský zákon neřeší jejich vzájemný vztah – zda si jsou rovny nebo zda má některý z nich přednost.

Praxe však dospěla k závěru, že před povinným očkováním má přednost povinná školní docházka, i přes to, že důvodová zpráva novely zavádějící povinnou docházku hovoří jinak. Přikláním se k názoru, že zdraví společnosti by mělo mít přednost před povinnou školní docházkou a že by mělo být povinností rodičů neočkovaných dětí zajistit svým potomkům alternativní předškolní vzdělávání např. formou individuálního vzdělávání.

Dalším zajímavým zákonným kritériem je spádovost mateřských škol. Děti s trvalým pobytem v obvodu určité mateřské školy mají mít přednost přijetí před ostatními. Na první pohled se to může zdát jako ideální řešení, ale v praxi se nezřídká stává, že kapacita mateřské školy nestačí ani pro spádové děti, natož pak pro ty nespádové. Stává se tak zejména proto, že obce a kraje nezřizují dostatek mateřských škol ve smyslu ustanovení § 179 a § 181 školského zákona. Školský zákon jim navíc ani neukládá povinnost zřizovat mateřské školy za účelem plnění povinné předškolní docházky jako v případě základních škol podle ustanovení § 178 školského zákona.

Co se týče přijímacích kritérií vydávaných přímo ředitelem, není lehké vybalancovat, aby bylo dané kritérium užitečné, ale zároveň nediskriminační. V praxi konkrétní mateřské školy se osvědčila spolupráce se zřizovatelem, který má k dispozici odbornou právní oporu. Nastavení jednotných kritérií se jeví jako velmi vhodné, hodné následování.

Rozhodování o ukončení předškolního vzdělávání striktně vychází z ustanovení § 35 školského zákona, které taxativně vymezuje případy, kdy lze vzdělávání ukončit. Předcházet by tomu mělo předchozí upozornění písemně oznámené, které však není nijak blíže specifikováno, např. v jakém předstihu, zda má sloužit jako impulz k nápravě apod.

Ohledně rozhodnutí o ukončení individuálního vzdělávání dítěte jsem zjistila, že předpokladem ukončení je nezajištění účasti dítěte u ověření (o čemž má ředitel povinnost rozhodnout) a nikoliv nedostatek/chybnost vzdělávání samotného. Odpovědnost za vzdělávání dítěte tedy nese sám zákonný zástupce.

Soudní spory, iniciované ze strany rodičů, rozporující pravomocné rozhodnutí ředitele mateřské školy, které řeší nejvyšší soudy, nelze považovat za časté či obvyklé. Nejvyšší správní soud se v této oblasti nejčastěji zabývá nepřijetím dítěte k předškolnímu vzdělávání či ukončením předškolního vzdělávání. Vcelku častým jevem při řešení sporů je, že žalovanou

mateřskou školu zřídil neveřejný zřizovatel. Žalovaná v takových případech namítá, že její rozhodnutí nepodléhají správnímu přezkumu, s čímž se však soudy vypořádaly a uzavřely, že pokud poskytuje vzdělávání ve smyslu školského zákona, musí dodržovat pravidla zde uvedená, není ospravedlnitelné, že by měla být ze správního (event. i soudního) přezkumu vyňata.

Zkoumáním práce ředitele a průběhu správních řízení v konkrétní mateřské škole jsem došla k závěru, že ačkoliv legislativa vykazuje určité nesrovnalosti, daná problematika je velmi rozsáhlá a motivace státu k řádnému plnění všech povinností jednoznačně nedostatečná, mateřské školy se snaží postupovat v souladu s platnou legislativou a jednat ve prospěch jednotlivých účastníků. U Mateřské školy, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace nebyl zjištěn žádný rozpor se zákonem či jiným právním předpisem. Mohu konstatovat, že ředitelka této školy řádně plní veškeré povinnosti jí uložené. Předškolní vzdělávání v rámci města Brna by mohlo být příkladem pro některé další zřizovatele a ředitele na území České republiky.

Seznam použitých zdrojů

Monografie a komentáře

1. SLÁDEČEK, Vladimír a kol. *Správní právo – zvláštní část*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014. 496 s.
2. ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Právo na vzdělání*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 203 s.
3. BARTOŇ, Michal a kol. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016. 608 s.
4. GOLLOB, Rolf, KRAPF, Peter, WEIDINGER, Wiltrud. *Vzdělávání v demokracii*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 162 s.
5. WAGNEROVÁ, Eliška. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 931 s.
6. PAVLÍČEK, Václav a kol. *Ústava a ústavní řád České republiky - 2. díl: Práva a svobody*. Praha: Linde Praha a.s., 1995. 501 s.
7. JURNÍKOVÁ, Jana a kol. *Správní právo: zvláštní část*. 6. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 400 s.
8. RIGEL, Filip a kol. *Školský zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2014. 848 s.
9. JEMELKA, Luboš. *Princip subsidiarity správního řádu*. Praha: C. H. Beck, Praha, 2013. 314 s.
10. HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 1481 s.
11. PUŠKINOVÁ Monika, RIGEL, Filip. *Správní řízení v praxi škol a školských zařízení*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 620 s.
12. PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Leges, 2017. 520 s.
13. JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád. Komentář*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 1048 s.
14. PRŮCHA, Petr. *Správní právo – obecná část*. 8. vydání. Brno: Doplněk, Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. 428 s.
15. ŠÍN, Zbyněk. *Tvorba práva. Pravidla, metodika, technika*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 193 s.
16. MIKÁČ, Jan, PUŠKINOVÁ, Monika. *Vnitřní předpisy, směrnice a řády ve školství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 240 s.
17. HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 826 s.

18. VALENTA, Jiří. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. 4. vydání. Karviná: Paris, 2018. 408 s.
19. SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. 422 s.
20. POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád*. Praha: C. H. Beck, 2016. 1108 s.

Odborné články a internetové zdroje

1. MATES, Pavel. Zastoupení ve správním řízení. *Bulletin advokacie*, 2015, roč. 49, č. 4, s. 13-18.
2. United Nations Children's Fund (UNICEF). *A WORLD READY TO LEARN: Prioritizing quality early childhood education* [online]. unicef.org, 1. dubna 2019 [cit. 24. února 2020]. Dostupné na <<https://www.unicef.org/media/57926/file/A-world-ready-to-learn-advocacy-brief-2019.pdf>>.
3. UNESCO. *What you need to know about the right to education* [online]. unesco.org, 10. října 2018 [cit. 24. února 2020]. Dostupné na <<https://en.unesco.org/news/what-you-need-know-about-right-education>>.
4. FETTER, Richard. *Judikatura a její význam pro praxi* [online]. epravo.cz, 5. března 2019 [cit. 24. února 2020]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/judikatura-a-jeji-vyznam-pro-praxi-108857.html>>.
5. MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Školní řád a jeho význam* [online]. rizeniskoly.cz, 18. ledna 2016 [cit. 25. února 2020]. Dostupné na <<https://www.rizeniskoly.cz/cz/casopis/rizeniskoly/skolni-rad-a-jeho-vyznam.m-2408.html>>.
6. MŠMT. *Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu* [online]. msmt.cz, 23. května 2015 [cit. 25. února 2020]. Dostupné na <http://www.msmt.cz/file/35220_1_1/>.
7. The Editors of Encyclopaedia Britannica. *Preschool education* [online]. britannica.com, 1. dubna 2016 [cit. 26. února 2020]. Dostupné na <<https://www.britannica.com/topic/preschool-education>>.
8. POLÁKOVÁ, Hana. *Zřizovatel versus ředitel školy* [online]. rizeniskoly.cz, 11. června 2019 [cit. 26. února 2019]. Dostupné na <<https://www.rizeniskoly.cz/cz/casopis/rizeniskoly/zrizovatel-versus-reditel-skoly.m-6159.html>>.
9. PUŠKINOVÁ, Monika, *Ředitel veřejné školy – kolik "rolí hraje" a za jakých podmínek?* [online]. rizeniskoly.cz, 19. března 2013 [cit. 26. února 2020]. Dostupné na

- <<https://www.rizeniskoly.cz/cz/casopis/rizeni-skoly/reditel-verejne-skoly-kolik-rolihraje-a-za-jakych-podminek.m-1061.html>>.
10. MŠMT. *Doporučení k vydávání rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání* [online]. msmt.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/doporuceni-msmt-k-vydavani-rozhodnuti-o-prijeti-k>>.
 11. MŠMT. *Statistická ročenka školství – Zápisy k předškolnímu vzdělávání v MŠ – počty zapisovaných dětí/dívek podle věku – podle zřizovatele a výsledku zápisu – 2017/2018 a 2018/2019* [online]. toiler.uiv.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>>.
 12. MZ, MŠMT. *Stanovisko k přijímání dětí do mateřských škol pro školní rok, který začíná 1. září 2017* [online]. khsstc.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <http://www.khsstc.cz/dokumenty/stanovisko-mz-a-msmt-k-prijimani-do-ms-proskolni-rok-2017-2016-4352_4352_86_1.html>.
 13. VOP. *Stanovisko k návrhu na zrušení ustanovení § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a § 34 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)* [online]. ochrance.cz, 19. srpna 2014 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<https://www.ochrance.cz/zvlastni-opravneni/ustavni-soud/2014-ockovani/>>.
 14. MŠMT. *Stanovisko ke zřizování školských obvodů pro MŠ* [online]. msmt.cz, 13. ledna 2016 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/stanovisko-msmt-ke-zrizovani-skolskych-obvodu-pro-ms>>.
 15. Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků* [online]. msmt.cz, 1. května 2018 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/soubor/metodicke-doporuceni-blue-06-2-web-pdf.aspx>>.
 16. ŠTĚPÁNKOVÁ, Lucie. *Správní řízení* [online]. skolaprofi.cz, 27. března 2015 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<https://www.skolaprofi.cz/33/spravni-izeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eo4HAVsVtiwk59t8W0knbMqw9PBWuC7BmQ/?query=spisov%FD%20a%20skarta%E8n%ED%20F8%Ed%20mate%F8sk%E9%20B9koly&serp=1>>.
 17. VOP. *Kritéria pro přijetí do mateřské školky se mají týkat dětí, nikoli posuzovat jejich rodiče* [online]. ochrance.cz, 16. února 2011 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na

- <<https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2012/kriteria-pro-prijeti-do-materske-skolky-se-maji-tykat-deti-nikoli-posuzovat-jejich-rodic/>>.
18. SPLAVCOVÁ, Hana. *Metodické doporučení k průběhu individuálního vzdělávání dětí v mateřských školách a ověření dosahování očekávaných výstupů* [online]. nuv.cz, 30. října 2018 [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <<http://www.nuv.cz/file/3631/>>.
 19. MŠMT. *Metodické doporučení k průběhu individuálního vzdělávání dětí v mateřských školách a ověření dosahování očekávaných výstupů* [online]. msmt.cz, nedatováno [cit. 28. února 2020]. Dostupné na <http://www.msmt.cz/file/50179_1_1/>.
 20. Průvodce platnou právní úpravou a metodický návod zejména pro obce a ředitele škol a školských zařízení, č. j. MSMT-6781/2019-2
 21. Informačně poradenské centrum pro zastupitele; Svaz měst a obcí ČR. Vyloučení žáka z mateřské školy. *SMO*, 21. ledna 2013, s. 1.
 22. Magistrát města Brna, Oddělení Odboru školství, mládeže a tělovýchovy. *Přijímací řízení 2020* [online]. zapisdoms.brno.cz, nedatováno [cit. 29. února 2020]. Dostupné na <<https://zapisdoms.brno.cz/prijimaci-rizeni>>.
 23. MŠ, Brno, Chodská 5. *Přijímací řízení do Mateřské školy, Brno, Chodská 5 pro školní rok 2020/2021* [online]. mschodska5.cz, nedatováno [cit. 29. února 2020]. Dostupné na <<http://www.mschodska5.cz/text/prihlaska>>.
 24. Magistrát města Brna, Oddělení Odboru školství, mládeže a tělovýchovy. *Kritéria řízení* [online]. zapisdoms.brno.cz, nedatováno [cit. 29. února 2020]. Dostupné na <<https://zapisdoms.brno.cz/kriteria-rizeni>>.
 25. MŠ, Brno, Chodská 5. *O nás* [online]. mschodska5.cz, nedatováno [cit. 29. února 2020]. Dostupné na <<http://www.mschodska5.cz/text/onas>>.

Judikatura

1. Rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Leyla Şahin proti Turecku ze dne 10. listopadu 2005, č. 44774/98.
2. Rozsudek ESLP ve věci D. H. a ostatní proti České republice ze dne 13. listopadu 2007, č. 57325/00.
3. Rozsudek ESLP ve věci Campbell a Cosans proti Spojenému království ze dne 25. února 1982, č. 7511/76 a 7743/76.
4. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. srpna 2014, sp. zn. 6 As 68/2012.
5. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. července 2011, sp. zn. 1 As 53/2011.
6. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. ledna 2013, sp. zn. 1 As 160/2012.

7. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. května 2011, sp. zn. 2 Aps 3/2010.
8. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2016, sp. zn. 4 As 281/2015.
9. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. ledna 2013, sp. zn. 1 As 160/2012.
10. Usnesení Ústavního soudu ze dne 30. srpna 2018, sp. zn. III. ÚS 2067/18.
11. Nález Ústavního soudu ze dne 27. ledna 2015, sp. zn. Pl. ÚS 16/14.
12. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. září 2013, sp. zn. 3 As 68/2013.
13. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. února 2017, sp. zn. 3 As 13/2016.
14. Nález Ústavního soudu ze dne 31. července 2017, sp. zn. III. ÚS 1167/17.
15. Nález Ústavního soudu ze dne 22. prosince 2015, sp. zn. I. ÚS 1253/14.
16. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. dubna 2015, sp. zn. 8 As 154/2014.
17. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. července 2011, sp. zn. 1 As 53/2011.

Právní předpisy a důvodové zprávy

1. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
2. Dodatkový protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod ze dne 20. března 1952 zveřejněn ve Sbírce zákonů jako Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 209/1992 Sb.
3. Úmluva o právech dítěte ze dne 2. září 1990 zveřejněna ve Sbírce zákonů jako Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 104/1991 Sb.
4. Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech ze dne 23. března 1976, zveřejněn ve Sbírce zákonů pod č. 120/1976 Sb.
5. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v pozdějším znění
8. Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
9. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů
10. Důvodová zpráva k zákonu č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, č. 563/2004 Dz

11. Důvodová zpráva k návrhu zákona o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, č. 258/2000 Dz
12. Vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
14. Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
15. Důvodová zpráva k zákonu č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, č. 178/2016 Dz

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá správním řízením v předškolním vzdělávání. Cílem diplomové práce je přiblížit jednotlivá správní řízení a nabídnout ucelený přehled k dané problematice. V první řadě se práce věnuje relevantní právní úpravě, vztahu školského zákona a správního řádu, podzákonným právním předpisům a vnitřním předpisům. Dále je práce zaměřena na ředitele mateřské školy jako správní orgán, jeho postavení, kompetence a kvalifikační předpoklady. Následně jsou rozebrány vybrané základní instituty správního řízení a následně jednotlivá správní řízení v předškolním vzdělávání – řízení o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, o ukončení předškolního vzdělávání a o ukončení individuálního vzdělávání dítěte. Nakonec práce porovnává právní úpravu s praxí v konkrétní mateřské škole.

Abstract

The diploma thesis deals with administrative proceedings in preschool education. The aim of the thesis is to introduce individual administrative proceedings and offer a comprehensive overview of the issue. Firstly, the thesis deals with the relevant legislation, the relationship between the Education Act and the Code of Administrative Procedure, sub-legal regulations and internal regulations. Next part is focused on the headmaster of kindergarten as an administrative body, its position, competencies and qualifications. Then this work discusses the select basic institutes of administrative proceedings and subsequently the individual administrative proceedings in preschool education – the procedure for the admission of children to preschool education, the completion of preschool education and the completion of individual education of children. The last part tries to compare the legislation with the practice kindergarten.

Klíčová slova

Správní řízení

Předškolní vzdělávání

Právo na vzdělání

Ředitel mateřské školy

Zřizovatel

Kritéria pro přijetí

Key words

Administrative proceedings

Preschool education

The right to education

Headmaster of kindergarten

Organizer

Acceptance criteria

Příloha č. 1

Rozhovor s ředitelkou Mateřské školy, Brno, Chodská 5 – Mgr. Monikou Malcánkovou

1) S jakými právními předpisy pracujete?

Stěžejním předpisem je školský zákon. Dále máme zákon o pedagogických pracovnících, vyhlášku pro předškolní vzdělávání, spisové a skartační předpisy, zákoník práce, předpisy o bezpečnosti práce a řadu dalších legislativních předpisů. Zmínila bych také zákon o registru smluv, finanční kontrole a o průběhu inventarizace. Odrážíme se také od toho, co nám specifikuje zřizovatel, který ředitele do funkce jmenuje.

2) Na základě, čeho se dokážete orientovat v dané právní úpravě, např. podstupujete nějaká školení?

Tím, že je strašně moc oblastí, které se týkají mateřské školy, a každá oblast má svou právní úpravu, tak je to opravdu náročné. Žádná pomoc ředitelům a priori není.

Když jsem byla dříve v jednotřídní mateřské škole, tak jsem si informace většinou ověřovala u právníků na krajském úřadě nebo jsem jezdila na různé semináře.

Od té doby, co jsem v nynější mateřské škole (Brno, Chodská 5), tak zde probíhají pravidelná setkání ředitelů škol a metodická setkání zaměřená pro určitou oblast školství. Máme také od Magistrátu k dispozici právníka a určitého specialistu. Novinky v rámci legislativy zjišťujeme také ze školského zpravodaje vydávaného zřizovatelem. Ale samozřejmě musíme chodit i na různá školení a semináře.

Jinak je to hodně na nás, co si kde najdeme (např. v nějakých publikacích).

3) Existuje nějaký ucelený přehled, který říká, jaké vnitřní předpisy jste povinna vydávat? Jakými vnitřními předpisy MŠ Chodská disponuje?

Určité vnitřní předpisy nařizuje zákon. Samozřejmě se jedná o věci týkající se zaměstnanců, personálních věcí – např. vnitřní platový předpis. Dále škola disponuje předpisy o bezpečnosti práce a požární ochrany, předpisy k čerpání dovolené apod. Pak vydávám předpisy, které jsou pro nás povinné – jako školní řád, provozní řád, směrnici o úplatě, organizační řád, směrnici o ochraně osobních údajů, směrnici o poskytování informací, traumatologický plán...

U řady směrnic je to na řediteli, jestli si tím danou problematiku ošetří či ne.

4) Setkala jste se při své praxi se všemi typy správních řízení, jež uvádí školský zákon? V jakém rozsahu? Příp. s čím ne a proč?

Rozhoduji v rámci přijímacího řízení k předškolnímu vzdělávání a jednou jsem rozhodovala o ukončení předškolního vzdělávání. Každoročně rozhoduji zhruba o 150 žádostech o přijetí, přičemž z toho přijmu cca 20 dětí.

O ukončení individuálního vzdělávání jsem nerozhodovala, ačkoli se nám v tomto roce individuálně vzdělávají dvě děti a v minulých letech jedno. Nebyl k tomu důvod. Vzdělání dítěte je v tomto případě odpovědností rodičů. Navíc by mohl vzniknout problém, že v mateřské škole nebude místo pro dítě, které ukončí individuální vzdělávání.

5) Jak to máte s kritérii pro přijetí k předškolnímu vzdělávání?

Průběh přijímacího řízení máme ve školním řádu, ale nemáme to nějak specificky upraveno. Přijímací řízení probíhá již několik let přes portál, který zařídil Magistrát a kritéria jsou v rámci toho.

Kritéria nastavil původně Magistrát, ale my jako ředitelé jsme je mohli připomínkovat. Kritéria vychází z toho, co je ověřeno praxí.

Sice to zasahuje do našich kompetencí a musíme se tomu přizpůsobit, ale zase ta kritéria jsou pro nás pomocná v tom, že jsou nastavena dobře.

Beru to jako velkou pomoc vzhledem k počtu žádostí o přijetí a nemám pocit, že by tím byl narušován náš vztah se zřizovatelem. Nepřijdu si na zřizovateli závislá. Nemusím se bát toho, že kritéria špatně nastavím a bude docházet k nějakým kolizím nebo právním sporům s rodiči nepřijatých dětí.

6) Doručujete rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání?

Ne nedoručuji rozhodnutí o přijetí, ale informuji rodiče emailem a telefonicky, že si rozhodnutí mohou vyzvednout. Dítě je přijato okamžikem, kdy seznam přijatých pod udělenými čísly zveřejním na úřední desce v prostorách mateřské školy.

Během přijímacího řízení mohou zákonní zástupci dítěte nahlížet do spisu a zkontrolovat si, zda je vše v pořádku.

7) Z jakého důvodu jste rozhodovala o ukončení předškolního vzdělávání? Co bylo obsahem předmětného rozhodnutí?

O ukončení předškolního vzdělávání jsem rozhodla jednou a bylo to z důvodu porušování školního řádu tím, že nebylo placeno školné a děti již do školy nechodily, protože se odstěhovaly. Použití této pravomoci je velmi komplikované a myslím si,

že není jednoznačně dané, kdy už byl naplněn zákonný důvod a kdy ještě ne. Je zde hodně chráněno dítě.

V případě pouhého stěhování, které je včas oznámeno a nedojde k žádnému porušení, uzavíráme s rodiči dohodu o ukončení vzdělávání.

Rozhodnutí bylo stejné jako rozhodnutí o nepřijetí/nepřijetí. Obsahovalo odůvodnění, informaci o výzvách, poučení. Mělo tedy klasické náležitosti podle správního řádu.

8) Poučujete rodiče o možnosti zpětvzetí? Pro jaké účely?

Tato informace je jednak uvedena na webových stránkách, kde jsou kritéria pro přijetí a samotná přihláška ke stažení a jednak je na to upozorňuji já při převzetí přihlášky, že když budou přijati do více mateřských škol, aby zpětvzetí provedli, kam nechtějí nastoupit, a uvolnili tak místo dalším dětem. Informace je uvedena i na dveřích školy a na našich webových stránkách.

Znovu se ji ptám i v okamžiku, kdy si vyzvednou rozhodnutí o přijetí.

9) Jaké máte povinnosti v souvislosti se spádovostí mateřských škol?

Spádovost je projevív v přijímacích kritériích, přičemž Magistrát nám poskytne informace o dětech, které jsou k nám spádové.

V rámci zmiňovaného portálu my jako ředitelé mateřských škol v Brně vidíme, zda bylo dítě přijato a nastoupilo do jiné školy.

Stane-li se tak mimo Brno, tak jsem v minulosti rodičům psala a vyzývala je, aby poskytli informaci, ale dohledávání je složité a často se dopisy vracely, proto pokud obecně nedohledáme spádové děti, informujeme o tom Městskou část – OSPOD.

Pokud k nám nastoupí nespádové dítě, máme povinnosti informovat jeho spádovou školu.

10) V jaké míře se proti Vaším rozhodnutím účastníci odvolávají? Ke komu?

Jak odvolací orgán postupuje?

Rodiče se odvolávají ke mně a já to následně poskytnu kraji společně s vydaným rozhodnutím, příp. také kritérii na základě kterých bylo rozhodnuto.

Jelikož máme kritéria dobře nastavena, krajský úřad všechna odvolání v minulosti zamítl, že nedošlo k žádnému pochybení.

V posledních dvou letech jsem neměla žádné odvolání a předtím zhruba jedno.

Příloha č. 2

Předškolní vzdělávání¹

Území: Česká republika

	Školy	Třídy	Děti	z toho dívky	Učitelé (přepočtení na plně zaměstnané)	z toho ženy
2006/2007	4 815	12 494	285 419	136 604	22 367,7	22 344,0
2007/2008	4 808	12 698	291 194	139 808	22 744,3	22 717,3
2008/2009	4 809	13 035	301 620	144 502	23 567,8	23 533,4
2009/2010	4 826	13 452	314 008	150 613	24 584,3	24 542,2
2010/2011	4 880	13 988	328 612	157 799	25 736,8	25 670,6
2011/2012	4 931	14 481	342 521	164 387	26 780,6	26 687,7
2012/2013	5 011	14 972	354 340	170 705	27 739,2	27 627,9
2013/2014	5 085	15 390	363 568	175 049	28 583,0	28 450,7
2014/2015	5 158	15 729	367 603	176 574	29 283,4	29 129,7
2015/2016	5 209	15 848	367 361	176 418	29 513,8	29 354,1
2016/2017	5 209	15 856	362 653	174 058	29 629,5	29 463,2
2017/2018	5 269	15 969	362 756	174 333	30 303,2	30 126,5
2018/2019	5 287	16 064	363 776	174 772	30 580,8	30 403,7

Kód: VZD14/5

¹ Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Značky použité v tabulkách

- ležatá čárka (pomlčka) na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval

. tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý

x ležatý křížek (malé písmeno x) na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů

0 nula se používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky

i. d. individuální (důvěrný) údaj

Příloha č. 3

Razítko školy
(doplní ředitelka MŠ při odevzdání žádosti)

[redacted]

ŽÁDOST O PŘIJETÍ DÍTĚTE K PŘEDŠKOLNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ

jméno dítěte: [redacted]	státní občanství: ČR
příjmení dítěte: [redacted]	místo narození: Brno
datum narození: [redacted]	chlapec - dívka
trvalý pobyt *): [redacted]	

*) v případě, že je adresa dítěte odlišná od adresy zákonného zástupce, bude potřeba při sběru přihlášek tuto skutečnost doložit.
**) Pro zadanou adresu trvalého pobytu dítěte byla nalezena spádová škola.

Zákonný zástupce dítěte - 1

jméno a příjmení: [redacted]
trvalý pobyt: [redacted]

Zákonný zástupce dítěte - 2

jméno a příjmení: [redacted]
trvalý pobyt: [redacted]

Sourozenci dítěte navštěvují tyto MŠ *)

[redacted]

*) Sourozenec bude navštěvovat uvedenou MŠ i po 1. 9. 2019.

Vyjádření dětského lékaře

a) vyjádření dětského lékaře v souladu s ustanovením § 50 zákona 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů *)
Dítě se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci: ano / ne

b) vyjádření lékaře o zdravotním stavu dítěte
Dítě je zdravé, může být přijato do mateřské školy: ano / ne

Alergie: *f*

*) v případě nesplnění zákonem stanovené podmínky nemůže být žádost přijata

Tímto dávám svůj výslovný souhlas výše uvedené mateřské škole ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, tzv. „GDPR“) ke zpracování a evidování osobních údajů uvedených v této žádosti.

Svůj souhlas poskytuji pro účely řízení o přijetí mého dítěte do mateřské školy a vedení povinné dokumentace školy podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vedení nezbytné zdravotní dokumentace a psychologických vyšetření, pořádání mimoškolních akcí mateřské školy, úrazové pojištění žáků, zveřejňování údajů a fotografií mého dítěte v propagačních materiálech mateřské školy, včetně internetových stránek mateřské školy a pro jiné účely související s běžným chodem mateřské školy. Souhlas poskytuji na celé období docházky mého dítěte do této mateřské školy a na zákonem stanovenou dobu, po kterou se tato dokumentace v mateřské škole povinně archivuje.

Zároveň vás tímto chceme informovat o tom, že výše uvedená mateřská škola přijala Zásady ochrany osobních údajů, které naleznete na webu výše uvedené mateřské školy, kde se dočtete více o zpracování osobních údajů a Vašich právech. Kdykoliv se také můžete obrátit na pověřence pro ochranu osobních údajů, jehož mailová adresa je rovněž uvedena na webových stránkách výše uvedené mateřské školy.

Zároveň bychom vás rádi poučili o tom, že tento souhlas nám poskytuje dobrovolně.

Tento souhlas můžete kdykoliv odvolat písemným prohlášením nebo e-mailem. Pokud bude výmaz osobních údajů Vašich nebo Vašeho dítěte možný a nebude v rozporu s našimi jinými povinnostmi či oprávněnými zájmy, učiníme tak. Podrobnější informace naleznete na webu výše uvedené mateřské školy.

Zároveň potvrzuji, že pokud jsem poskytl osobní údaje třetích osob, zejména rodinných příslušníků, sdělím jim tuto skutečnost a rovněž je informuji o přijatých zásadách ochrany osobních údajů.

Zákonní zástupci se dohodli, že záležitosti přijetí dítěte do mateřské školy bude vyřizovat:

zákonný zástupce (jméno, příjmení):

adresa pro doručování:

adresa pro emailovou korespondenci:

číslo telefonu:

datová schránka:

Zavazujeme se, že neprodleně oznámíme učitelce mateřské školy výskyt přenosné choroby v rodině nebo nejbližším okolí dítěte, onemocnění dítěte přenosnou chorobou nebo onemocnění osoby, s níž přišlo dítě do styku.

Bereme na vědomí, že v případě uvedení nepravdivých údajů lze kdykoliv zrušit rozhodnutí o přijetí dítěte.

V

_____ dne

Podpisy rodičů /zákonných zástupců/:

Dny docházky a délka pobytu dítěte v mateřské škole od 1. 9. 2019

... s celodenní délkou pobytu

... s polodenní délkou pobytu

Vyplněnou žádost spolu s rodným listem dítěte, občanským průkazem zákonného zástupce a případnými dalšími doklady je potřebné doložit do mateřské školy v termínu od 2. 5. 2019 do 3. 5. 2019.

Bližší informace o sběru přihlášek získáte na konkrétní mateřské škole, nebo na <https://zapisdoms.brno.cz>.

Žádost přijata dne:

Příloha č. 4

Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace

Vážený pan/paní
[redacted]
[redacted]

Spis. zn.: [redacted]
Č.j. školy: [redacted]
V Brně dne [redacted]

USNESENÍ

Ředitelka mateřské školy, jejíž činnost vykonává Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace, rozhodla podle ustanovení § 34 odst. 3 a § 165 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a v souladu s ustanovením § 66 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, takto:

zastavuje se

řízení o přijetí dítěte [redacted] trvale bytem [redacted], zastoupený/á zákonným zástupcem [redacted] bytem [redacted], k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole, jejíž činnost vykonává Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace od školního roku 2019/2020.

Odůvodnění:

Žádostí o přijetí dítěte [redacted] k předškolnímu vzdělávání podanou dne [redacted] prostřednictvím zákonného zástupce [redacted] bylo zahájeno správní řízení ve věci přijetí výše jmenovaného dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole uvedené ve výroku usnesení. Sdělením ze dne [redacted] vzal zákonný zástupce [redacted] svoji žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání zpět. Ředitelka školy jako správní orgán v souladu s ustanovením § 66 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, tedy rozhodla tak, jak je uvedeno ve výroku usnesení a řízení zastavila.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u ředitelky mateřské školy, jejíž činnost vykonává Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace a rozhoduje o něm Krajský úřad Jihomoravského kraje. Odvolání proti tomuto usnesení nemá, dle ust. § 76 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, odkladný účinek.

Kulaté razítko

Mgr. Monika Malčánková
ředitelka mateřské školy

Účastník řízení: [redacted]

Příloha č. 5

Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace

Vážený pan/paní

Spis. zn.: [redacted]

Č.j. školy: [redacted]

V Brně dne [redacted]

ROZHODNUTÍ

Ředitelka mateřské školy, jejíž činnost vykonává Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace, rozhodla podle ustanovení § 34 odst. 3 a § 165 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, takto:

[redacted]
nar. [redacted] trvale bytem [redacted] zastoupený/á zákonným zástupcem [redacted]
bytem [redacted]

se přijímá

k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole, jejíž činnost vykonává Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace od školního roku 2019/2020, a to s **tříměsíčním zkušebním pobytem**.

Odůvodnění:

[redacted] podal/a dne [redacted] prostřednictvím svého zákonného zástupce [redacted] žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole uvedené ve výroku rozhodnutí do školního roku 2019/2020. Při posuzování žádosti postupovala ředitelka mateřské školy podle § 34 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle stanovených kritérií.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u ředitelky mateřské školy, jejíž činnost vykonává Mateřská škola, Brno, Chodská 5, příspěvková organizace a rozhoduje o něm Krajský úřad Jihomoravského kraje.

Kulaté razítko

[redacted]
Mgr. Monika Malcánková
ředitelka mateřské školy

Účastník řízení: [redacted]

Převzal dne:

Číslo OP: